พระคัมภีร์วชิรสารัตถสังคหะ

อนุสาวรีย์อดีตเจ้าอาวาส

งานอดีตเจ้าอาวาส ปีที่ ๗๗

และทำบุญอุทิศให้ผู้มีอุปการคุณต่อวัดในอดีต

วัดราชโอรสาราม กรุงเทพมหานคร

๒๒ กันยายน ๒๕๖๕

ประวัติ วัดราชโอรสาราม
ประวัติ อดีตเจ้าอาวาส

พระคัมภีร์วชิรสารัตถสังคหะ

ที่ระลึก

งานอดีตเจ้าอาวาส ปีที่ ๗๗

และทำบุญอุทิศให้ผู้มีอุปการคุณต่อวัดในอดีต

วัดราชโอรสาราม เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร

๒๓ กันยายน ๒๕๖๕

คำนำ

วันที่ ๒๓ กันยายน ของทุกปี วัดราชโอรสารามกำหนดให้เป็น **"วันอดีตเจ้าอาวาส"** และร่วมกันทำบุญอุทิศถวายแด่อดีตเจ้าอาวาสของวัดทุกรูป โดยได้ถือปฏิบัติติดต่อกันมาเป็นปีที่ ๗๗ แล้ว ที่กำหนดอย่างนี้ก็โดยถือเอาวันมรณภาพของพระเดชพระคุณพระธรรมุเทศาจารย์ อดีตเจ้าอาวาสรูปที่ ๗ เป็นปีเริ่มต้น เพราะเจ้าอาวาสรูปนี้ได้สร้างความเจริญก้าวหน้าให้แก่วัดมากที่สุดในยุคก่อนๆ โดยบูรณะปฏิสังขรณ์วัดซึ่งเกือบจะกลายเป็นวัดร้างแล้วในตอนนั้นให้มีสภาพเหมือนสร้างขึ้นใหม่ทั้งหมด เมื่อท่านมรณภาพแล้วจึงได้เริ่มทำบุญอุทิศให้ท่านเป็นพิเศษและถือว่าเป็นวันอดีตเจ้าอาวาสสืบต่อกันมา

อนึ่ง นอกเหนือจากเจ้าอาวาสวัดแล้ว ผู้ช่วยเจ้าอาวาสก็เป็นกำลังสำคัญของวัดไม่น้อย ได้ช่วยรับภาระต่าง ๆ ตามที่เจ้าอาวาสได้มอบหมายให้ทำ ตลอดทั้งผู้มีอุปการคุณต่อวัดในแต่ละยุคแต่ละสมัยก็มีส่วนสำคัญในการให้ความอุปถัมภ์บำรุงวัดไม่น้อย ลำพังเจ้าอาวาสและผู้ช่วยเจ้าอาวาสคงจะดูแลรักษาวัดให้เรียบร้อยสวยงามไม่ได้หากขาดผู้มีอุปการคุณต่อวัดแต่ละท่าน ฉะนั้น ทั้งผู้ช่วยเจ้าอาวาสและผู้มีอุปการคุณในอดีตนั้นจึงเป็นบุคคลที่ควรจะได้รับการจารึกชื่อไว้และทำบุญอุทิศให้เช่นเดียวกับเจ้าอาวาส ด้วยเหตุนี้ ในงานวันอดีตเจ้าอาวาสปีนี้จึงได้ถือเป็นโอกาสพิเศษทำบุญอุทิศไปให้ท่านเหล่านั้นพร้อมกับเจ้าอาวาสด้วย และจะได้ถือปฏิบัติแบบนี้ต่อไปทุกปี

เจ้าอาวาสวัดราชโอรสารามทุก ๆ รูปได้กอปรกรณียกิจอันเป็นคุณูปการแก่พระอาราม พระภิกษุสามเณร และทายกทายิกาในสมัยนั้นๆมามากบ้างน้อยบ้างตามความรู้ความสามารถ แต่ที่มีเท่ากันคือความเป็นปูชนียบุคคลที่ควรแก่การเคารพบูชา เพื่อให้เกิดมงคลแก่ผู้กระทำโดยทั่วกัน

ผลบุญทั้งปวงที่เราท่านทั้งหลายได้ร่วมกันบำเพ็ญให้เป็นไปแล้วนี้ จักอำนวยทิพยสุขทิพยสมบัติยิ่ง ๆ ขึ้นไป แด่อดีตเจ้าอาวาสอดีตผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดราชโอรสารามทุกรูป ตลอดถึงผู้มีอุปการคุณต่อวัดในอดีตทุกท่าน และจักเป็นมงคลอันสูงสุดบังเกิดมีแก่เราทั้งหลายตลอดกาลนาน.

(พระพรหมวชิรปัญญาจารย์)
เจ้าอาวาสวัดราชโอรสาราม

ประวัติ
วัดราชโอรสาราม ราชวรวิหาร

สถานะและที่ตั้ง

วัดราชโอรสาราม เป็นพระอารามหลวงชั้นเอก ชนิดราชวรวิหาร และเป็นพระอารามประจำรัชกาลที่ ๓ เพราะพระองค์ทรงสถาปนาขึ้นใหม่ทั้งพระอาราม ปัจจุบันตั้งอยู่เลขที่ ๒๕๘ แขวงบางค้อ เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร ริมคลองด่านด้านทิศตะวันตก มีคลองบางหว้าสกัดอยู่ทางด้านทิศเหนือ เป็นวัดโบราณ มีมาแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี มีชื่อเดิมว่า “วัดจอมทอง” เรียกกันโดยทั่วไปว่า “วัดราชโอรส”

มูลเหตุที่ทรงสถาปนาวัดราชโอรสาราม

มูลเหตุที่พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓ ทรงสถาปนาวัดราชโอรสารามนั้น คงเนื่องมาจากบริเวณนี้เป็นนิวาสสถานของพระประยูรญาติข้างฝ่ายพระบรมราชชนนีของพระองค์ คือ กรมสมเด็จพระศรีสุลาลัย (เจ้าจอมมารดาเรียม) ธิดาของพระยานนทบุรี (บุญจัน) ซึ่งมีจวนอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา อันเป็นที่ตั้งวัดเฉลิมพระเกียรติในปัจจุบัน กับคุณหญิงเพ็ง ซึ่งเป็นธิดาของพระยาราชวังสัน (หวัง) บ้านอยู่ข้างวัดหงส์รัตนารามและท่านชู ท่านชูนี้เป็นพระปัยยิกา

(ยายทวด) ของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว กล่าวกันว่าเป็นธิดาของคฤหบดีชาวสวน มีนิวาสสถานอยู่แถววัดหนัง ซึ่งอยู่ทางทิศเหนือของวัดจอมทอง โดยมีคลองบางหว้าคั่นอยู่ บริเวณสองฟากคลองด่านและคลองบางหว้าซึ่งมีวัดอยู่ ๓ วัด คือ วัดจอมทอง วัดหนัง และวัดนางนอง มีพวกชาวสวนผู้เป็นวงศาคณาญาติของท่านชูอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก และกล่าวได้ว่าบุคคลเหล่านี้ล้วนเป็นพระประยูรญาติข้างฝ่ายพระบรมราชชนนีในพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวทั้งสิ้น

สำหรับเจ้าอาวาสวัดจอมทองในสมัยนั้นคงจะเป็นที่รู้จักมักคุ้นเป็นอย่างดีกับพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวมาตั้งแต่ยังดำรงพระราชอิสสริยยศเป็นพระเจ้าลูกยาเธอ กรมหมื่นเจษฎาบดินทร์ ในรัชกาลที่ ๒ ทั้งคงจะเป็นพระเถระที่มีความชำนาญทางวิปัสสนา จึงเมื่อทรงสถาปนาพระอารามแล้ว ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็น **พระสุธรรมเทพเถร** ทั้งมีผู้เล่าว่าท่านชำนาญในการพยากรณ์ยามสามตาด้วย ความชำนาญอันนี้อาจเป็นต้นเหตุที่จะให้สถาปนาวัดจอมทองใหม่

กล่าวคือ ในเดือน ๑๑ ปีมะโรง พ.ศ. ๒๓๖๓ ในสมัยรัชกาลที่ ๒ มีข่าวเข้ามายังพระนครว่าพม่าตระเตรียมกำลังพลจะยกทัพเข้ามายังประเทศสยามอีกหลังจากเสร็จศึกเก้าทัพแล้ว พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย จึงได้โปรดเกล้าฯ ให้จัดกองทัพเป็น ๔ กอง ยกออกไปตั้งสกัดทัพพม่าอยู่เป็นแห่ง ๆ ในพื้นที่ตั้งแต่เมืองกาญจนบุรีลงไปทางปักษ์ใต้ โดยเฉพาะทางด่านพระเจดีย์สามองค์ ซึ่งเป็นทาง

ผ่านที่สำคัญติดชายแดนพม่านั้น ได้โปรดเกล้าฯ ให้พระเจ้าลูกยาเธอกรมหมื่นเจษฎาบดินทร์ทรงเป็นแม่ทัพคุมพลหมื่นหนึ่งเสด็จไปตั้งขัดตาทัพอยู่ ณ ตำบลปากแพรก เมืองกาญจนบุรี พระเจ้าลูกยาเธอกรมหมื่นเจษฎาบดินทร์ได้เสด็จยาตราทัพออกจากกรุงเทพ ฯ โดยทางเรือ เมื่อวันศุกร์ เดือนอ้าย ขึ้น ๑๐ ค่ำ ปีมะโรงนั้นเอง

เส้นทางยาตราทัพในวันแรกได้ผ่านคลองบางกอกใหญ่ (ปัจจุบันคือคลองบางหลวง) เข้าคลองด่าน เมื่อเสด็จถึงวัดจอมทองก็เสด็จหยุดทัพประทับแรมที่หน้าวัด และได้ทรงประกอบพิธีเบิกโขลนทวาร (หมายถึงประตูป่าที่ทำตามตำราพราหมณ์ คือทำเป็นประตูสะด้วยใบไม้ ให้ทหารผู้ไปทัพนั้นลอดไป มีพราหมณ์คู่หนึ่งนั่งบนร้านสูง ๒ ข้างประตู คอยประน้ำเทพมนต์เพื่อเป็นชัยมงคลแก่กองทัพที่ยกไป คำว่า โขลนทวาร เขมรว่า ประตูใหญ่ที่มีเสาปักสองข้าง และมีไม้ขวางข้างบน) ตามลักษณะพิชัยสงครามที่วัดจอมทองนี้ ดังมีความในหนังสือนิราศตามเสด็จทัพลำแม่น้ำน้อยที่พระยาตรังกวีเอกผู้โดยเสด็จราชการทัพครั้งนี้ด้วย ได้บรรยายถึงการประกอบพิธีนี้ไว้ว่า

“อาดาลอาหุติห้อม โหมสถาน
ถึกพฤฒิพราหมณาจารย์ โสรจเกล้า
ชีพ่อเบิกโขลนทวาร ทวีเทวศ วายแล
ลารูปพระเจ้าปั้น แปดมือ”

ในพิธีดังกล่าวนี้ได้ทรงอธิษฐานขอให้การเสด็จไปราชการทัพคราวนี้ประสบความสำเร็จและเสด็จกลับมาโดยสวัสดิภาพ และเล่า

กันมาว่า ท่านเจ้าอาวาสวัดจอมทองได้จับยามสามตาดูแล้วได้ถวายคำพยากรณ์ไว้ว่าจะประสบความสำเร็จและจะได้เสด็จกลับมาโดยสวัสดิภาพ จึงทรงเลื่อมใสและประทานพรไว้ว่า หากเป็นเช่นนั้นจริงจะสร้างวัดถวายให้ใหม่

เมื่อได้เสด็จยาตราทัพไปตั้งอยู่ ณ เมืองกาญจนบุรีจนจะย่างเข้าฤดูฝนในปีมะเส็ง พ.ศ. ๒๓๖๔ แล้ว ก็ยังไม่มีวี่แววว่าพม่าจะยกมา พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยจึงโปรดเกล้า ฯ ให้เลิกกองทัพเสด็จกลับพระนคร เมื่อราวเดือน ๖-๗ ในปีมะเส็งนั้น ครั้นเสด็จกลับถึงพระนครแล้ว พระเจ้าลูกยาเธอ กรมหมื่นเจษฎาบดินทร์ ก็ทรงเริ่มสร้างวัดจอมทองขึ้นใหม่ทั้งวัดตามที่ทรงประทานพรไว้แก่เจ้าอาวาสได้เสด็จมาประทับคุมงานและตรวจตราการก่อสร้างด้วยพระองค์เองตลอดมา โดยส่วนใหญ่จะประทับพักอยู่ใต้ต้นพิกุลใหญ่ข้างพระอุโบสถมีเรื่องเล่ากันต่อมาว่าพระองค์ได้เคยตรัสปรารภกับข้าราชบริพารที่เฝ้าอยู่เสมอว่า "ถ้าฉันตาย ฉันจะมาอยู่ที่นี่" ทรงดำเนินการก่อสร้างตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๓๖๔ - ๒๓๗๔ รวมเวลา ๑๑ ปี ได้น้อมเกล้าฯ ถวายเป็นพระอารามหลวง พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามใหม่ว่า **"วัดราชโอรส"** หมายถึงว่าเป็นวัดที่พระราชโอรสสถาปนา

สถาปัตยกรรมวัดราชโอรสาราม

การสถาปนาวัดราชโอรสครั้งแรกนั้น พระบาทสมเด็จพระ-นั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวคงจะทรงเห็นเป็นการส่วนพระองค์ มิได้เกี่ยวข้องกับทางราชการแต่อย่างใด โดยทรงพระราชดำริเปลี่ยนแปลงแบบอย่างศิลปกรรมขึ้นตามความพอพระราชหฤทัย เพราะขณะนั้น ได้ทรงกำกับการกรมท่า ทำการค้าติดต่อกับประเทศจีนและทรงนิยมศิลปะแบบจีนมาก วัตถุสถานต่าง ๆ ที่พระองค์โปรดเกล้า ฯ ให้สร้างขึ้นภายในวัดนี้จึงตกแต่งด้วยศิลปกรรมแบบจีนเป็นส่วนใหญ่ แต่ก็มีศิลปกรรมแบบไทยผสมผสานอยู่ด้วยส่วนหนึ่ง

ศิลปกรรมไทยที่มีอยู่ในวัดนี้ พระองค์ได้สรรค์สร้างให้กลมกลืนงดงามยิ่งนักอย่างหาที่ติมิได้ เช่น ลายกระแหนะรูปเสี้ยวกางที่บานประตูหน้าต่างพระวิหารพระพุทธไสยาสน์ นับเป็นครั้งแรกของสยามประเทศที่มีการประยุกต์ศิลปกรรมได้อย่างประณีตยิ่งนัก เช่น รูปทรงหลังคาพระอุโบสถ พระวิหารพระพุทธไสยาสน์ ตลอดถึงกุฏิ และนับเป็นครั้งแรกอีกเช่นกันที่มีการสร้างโบสถ์วิหารที่ไม่มีช่อฟ้า ใบระกา หางหงส์ แต่ก็ยังคงรูปสิ่งเหล่านั้นไว้ให้เป็นสัญลักษณ์แห่งศาสนสถานได้อย่างสง่าและงดงาม ซึ่งกรมพระยาดำรงราชานุภาพได้ทรงมีลายพระหัตถ์ทูลสมเด็จ ฯ กรมพระยานริศรานุวัตติวงศ์ว่า

"หม่อมฉันเคยเห็นกลอนหรือโคลง ซึ่งพระยาไชยวิชิต (เผือก) แต่งเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จ

พระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว จารึกศิลาไว้ที่ในโบสถ์วัดหน้าพระเมรุ มีความแห่งหนึ่งกล่าวถึงทรงสร้างวัดราชโอรส ชมพระปัญญาว่า ช่างแก้ไขยักเยื้องมิให้มีช่อฟ้าใบระกา อันเป็นของหักพังง่ายไม่ถาวร ก็วัดราชโอรสนั้นสร้างแต่ในรัชกาลที่ ๒ ความที่พระยาไชยวิชิตกล่าวถึงนั้นส่อว่าเป็นวัดแรกคิดสร้างออกนอกแบบอย่างวัดซึ่งสร้างกันเป็นสามัญ จะเรียกต่อไปในจดหมายนี้ว่า "วัดนอกอย่าง" พิจารณาดูวัดราชโอรสเห็นได้ว่าวัดนอกอย่างนั้นไม่ใช่แต่เอาช่อฟ้าใบระกาออกเท่านั้น ถึงสิ่งอื่นเช่นลวดลายและรูปภาพเป็นต้น ก็แผลงไปเป็นอย่างอื่นหมด คงไว้แต่สิ่งอันเป็นหลัก ของวัดอันจะเปลี่ยนแปลงไม่ได้ เช่น โบสถ์ วิหาร เป็นต้น นอกจากทรงสร้างตามพระราชหฤทัยไม่เกรงใครจะติเตียน แต่ตั้งพระราชหฤทัยประจงให้งามอย่างแปลก มิใช่สร้างแต่พอเป็นกิริยาบุญ..."

นายจอห์น ครอฟอร์ด เองได้บันทึกไว้ในจดหมายเหตุรายวันของเขาว่า

"......หลังคาโบสถ์ดูแปลก แต่ใช่ว่าไม่งาม ใช้กระเบื้องเคลือบน้ำยาสีเขียว บริเวณรอบ ๆ โบสถ์เป็นสวนปลูกต้นไม้ประดับและต้นไม้ผล กุฏิพระเป็นแบบใหม่ เพราะแทนที่จะเป็นเครื่องไม้ กุฏิในวัดนี้ก่อเป็นตึกหมด ใช้อิฐฉาบปูน ทำให้รู้สึกว่า เหมือนบ้านเรือนน้อย ๆ ในประเทศอังกฤษ..."

ม.ร.ว.สดับ ลดาวัลย์ ได้แสดงปาฐกถาเรื่อง วัดราชโอรส มีความตอนหนึ่งว่า

"......แผนผังของวัดราชโอรสก็เหมือนกับวัดทั่วไป เช่น พระอุโบสถตั้งอยู่กลาง พระวิหารพระยืนอยู่ด้านซ้าย ศาลาการเปรียญอยู่ด้านขวา พระวิหารพระพุทธไสยาสน์อยู่ด้านหลัง แผนผังหลักที่พร้อมสรรพเช่นนี้ก็เห็นมีแต่วัดพระเชตุพน ฯ วัดอื่นที่คล้ายกันหายาก วัดนี้แม้ดูจากภายนอกจะเป็นแบบจีนทั่วบริเวณก็ตาม แต่ภายในเป็นไทยแท้ทุกประการ เช่น รูปเสี้ยวกางไทยที่กล่าวแล้ว แม้พระเจดีย์ย่อมุมไม้สิบสองที่เรียงรายอยู่ภายในรอบพระวิหารพระพุทธ-ไสยาสน์ หรือพระพุทธรูปที่ประดิษฐานอยู่ภายในพระวิหารและพระอุโบสถ ก็ล้วนเป็นพุทธศิลป์แบบสยามแท้ ไม่มีพระพุทธรูปองค์ใดมีรูปอย่างพระพุทธรูปจีน นอกจากพระพุทธรูปหินสลักนูนจากแผ่นศิลาในเก๋งจีนเรือนไฟหิน หรือที่เรียกกันว่า "สุสานพระธรรม" ซึ่งตั้งอยู่ข้างถะด้านทิศเหนือหลังพระอุโบสถเท่านั้น

พระพุทธรูปในวัดราชโอรสทุกองค์สร้างด้วยส่วนสัดที่งดงามมาก จะไปเปรียบเทียบกับสมัยใดก็ยาก เพราะทรงพยายามที่จะให้งามเป็นพิเศษ..."

กิตติศัพท์วัดราชโอรสาราม

ศิลปกรรมทุกชิ้นในวัดนี้ล้วนสร้างขึ้นด้วยฝีมือประณีตบรรจงจริง ๆ เมื่อสร้างเสร็จใหม่ ๆ ความงดงามของวัดราชโอรสารามนั้นได้เป็นที่เลื่องลือกันมาก มีชาวไทยและชาวต่างประเทศลงเรือมาชมกันมิได้ขาด เป็นเหตุให้มีผู้เขียนชมเชยไว้หลายคน ที่เขียนเป็นแบบร้อยกรองตามที่นิยมกันในสมัยนั้นก็มี

นายจอห์น ครอฟอร์ด ได้เขียนชมวัดราชโอรสารามและยกย่องชมเชยฝีมือการสร้างไว้ว่างดงามยิ่งนัก และได้ออกความเห็นไว้ว่า

> *"......ที่วัดนี้สร้างขึ้นอย่างงดงามได้เช่นนี้คงเป็นเพราะในกรมผู้ทรงเป็นเจ้าของวัดนั้นทรงว่าการกรมท่า ทรงได้รับผลประโยชน์จากการติดต่อกับพ่อค้าชาวจีนอย่างกว้างขวาง..."*

แม้แต่ท่านสุนทรภู่เดินทางผ่านมาเห็นวัดราชโอรสในตอนปลายรัชกาลที่ ๓ เข้า ก็ได้รำพันอนุโมทนาไว้อย่างน่าฟังมากในนิราศเมืองเพชรว่า

"ถึงบางหว้าอารามนามจอมทอง ดูเรืองรองรุ่งโรจน์ที่โบสถ์ราม
สาธุสะพระองค์มาทรงสร้าง เป็นเยี่ยงอย่างไว้ในภาษาสยาม
ในพระโกศโปรดปรานประทานนาม โอรสราชอารามนามเจริญ
มีเขื่อนรอบขอบคูดูพิลึก กุฎีตึกเก๋งกุฎีสุดสรรเสริญ
ที่ริมน้ำทำศาลาไว้น่าเพลิน จนเรือเดินมาถึงทางบางขุนเทียน"

พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชศรัทธาในพระพุทธศาสนาเป็นอย่างยิ่ง ได้ทรงสร้างและปฏิสังขรณ์พระอารามไว้เป็นจำนวนมาก ถึงกับกล่าวกันว่า ในรัชกาลที่ ๓ ถ้าใครใจบุญชอบสร้างวัดวาอารามก็เป็นคนโปรด แต่วัดที่ทรงสร้างด้วยฝีมือประณีต มีแบบอย่างศิลปกรรมที่แปลกแลงดงามเป็นพิเศษจนเป็นที่เลื่องลือกล่าวขวัญกันมากเห็นจะไม่มีวัดไหนเสมอด้วยวัดราชโอรส เหตุนี้ นายมีมหาดเล็ก บุตรพระโหราธิบดี เมื่อแต่งเพลงยาวสรรเสริญพระเกียรติทูลเกล้า ฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ก็ได้กล่าวถึงวัดราชโอรสไว้ว่า

“วัดไหนไหนก็ไม่ลือระบือยศ　　เหมือนวัดราชโอรสอันสดใส
เป็นวัดเดิมเริ่มสร้างไม่อย่างใคร　　ล้วนอย่างใหม่ทรงคิดประดิษฐ์ทำ
ทรงสร้างด้วยพระมหาวิริยาธึก　　โอฬารึกพร้อมพริ้งทุกสิ่งขำ
ล้วนเกลี้ยงเกลาเพราเพริศดูเลิศล้ำ　　ฟังข่าวคำลือสุดอยุธยา
จะรำพันสรรเสริญก็เกินสมุด　　ขอยกหยุดพองามตามเลขา
กำหนดสร้างอาวาสโดยมาตรา　　ประมาณช้านับได้สิบสี่ปี
จึงเสร็จการอาวาสราชโอรส　　อันลือยศเฟื่องฟุ้งทั่วกรุงศรี
แล้วสมโภชโปรดปรานการทวี　　การที่มีเหลือล้นคณนา”

เพลงยาวนี้ว่าสร้างถึง ๑๔ ปีจึงเสร็จ ทั้งนี้คงหมายความว่า ตอนที่น้อมเกล้า ฯ ถวายเป็นพระอารามหลวงนั้น ส่วนใหญ่ของวัดได้สำเร็จลงแล้ว เว้นแต่การก่อสร้างเล็ก ๆ น้อย ๆ เท่านั้น ที่ได้สร้างเพิ่มเติมเรื่อยมาหลังจากได้ขึ้นครองราชย์แล้วหลายปี นับแต่เวลาที่เริ่มก่อสร้างจนเสร็จสมบูรณ์คงรวมเวลา ๑๔ ปี ดังเพลงยาวเฉลิมพระเกียรติที่นายมีพรรณนาไว้

งานสมโภชวัดราชโอรสาราม

ครั้นในปลายปีเถาะ พ.ศ. ๒๓๗๔ นั้น โปรดเกล้าฯ ให้มีการสมโภชวัดราชโอรส ซึ่งสถาปนาสำเร็จแล้วพร้อมกับวัดอื่นๆ เช่น วัดราชสิทธาราม วัดภคินีนาถ วัดโมลีโลกยาราม วัดอรุณราชวราราม วัดระฆังโฆสิตาราม วัดพระยาทำ วัดสุวรรณ และวัดสระเกศ ซึ่งวัดเหล่านี้ได้ทรงบูรณะใหม่ การก็ยังไม่สำเร็จ แต่โปรดเกล้า ฯ ให้สมโภชพร้อมกันเสียครั้งหนึ่งก่อน โดยมีหมายกำหนดการสรุปได้ดังนี้

ณ วันอาทิตย์ เดือน ๒ ขึ้น ๑๓ ค่ำ พ.ศ. ๒๓๗๔ (ตรงกับวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๓๗๔) ได้ถวายผ้าไตรจีวรแด่พระสงฆ์ที่เจริญพระพุทธมนต์ที่วัดราชโอรสาราม และพระสงฆ์ที่มาเจริญพระพุทธมนต์พระอาราม อื่นๆ ทุกๆ พระอารามดังกล่าวข้างต้นโดยโปรดเกล้าฯ ให้มารับไตรจีวรที่วัดราชโอรสาราม

รุ่งขึ้นวันจันทร์ เดือน ๒ ขึ้น ๑๔ ค่ำ (ตรงกับวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๓๗๔) เป็นวันที่พระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์เย็นสมโภชพร้อมกัน มีมหกรรมทุกพระอาราม เฉพาะที่วัดราชโอรสาราม โปรดเกล้า ฯ ให้ปลูกพลับพลาที่ริมคลองหน้าวัด และโปรดเกล้า ฯ ให้มีโขนโรงใหญ่ชักรอกตรงหน้าพลับพลาด้วย เกณฑ์

เรือประพาส ข้าราชการร้องสักวาดอกสร้อย ที่แถวเกาะหน้าพลับพลา ครั้นตกเวลาเย็นได้เสด็จพระราชดำเนินทางชลมารคประทับเรือพระที่นั่งสุพรรณหงส์ เป็นกระบวนพยุหยาตรา มีเรือกระบวนรูปสัตว์ มาประทับทรงสดับพระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์ทั้ง ๓ วัน ที่เป็นกำหนดงานสมโภชพระอาราม.

เจ้าอาวาสวัดราชโอรสาราม

ตั้งแต่สถาปนาวัดจอมทองขึ้นเป็นวัดราชโอรสาราม สมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยเป็นต้นมา มีเจ้าอาวาสปกครองพระอารามมาโดยลำดับ จำนวน ๑๐ รูป คือ

๑.	พระสุธรรมเทพเถร	(ทอง)	พ.ศ. -
๒.	พระธรรมเจดีย์	(จีน)	พ.ศ. ๒๓๙๕ - ๒๔๑๖
๓.	พระสังวรวิมล	(เหม็ง)	พ.ศ. ๒๔๑๖ -
๔.	พระปรากรมมุนี	(อยู่)	พ.ศ. -
๕.	พระปรากรมมุนี	(ยอด)	พ.ศ. -
๖.	พระสังวรวิมล	(เนียม)	พ.ศ. - - ๒๔๕๔
๗.	พระธรรมุเทศาจารย์	(มุ่ย)	พ.ศ. ๒๔๕๔ - ๒๔๘๖
๘.	พระเทพญาณมุนี	(ผวน)	พ.ศ. ๒๔๘๖ - ๒๕๑๕
๙.	พระราชโมลี	(ณรงค์)	พ.ศ. ๒๕๑๖ - ๒๕๒๔
๑๐.	พระมหาโพธิวงศาจารย์	(ทองดี)	พ.ศ. ๒๕๒๔ - ปัจจุบัน

ประวัติอดีตเจ้าอาวาสวัดราชโอรสาราม

นับตั้งแต่วัดจอมทองได้รับสถาปนาเป็นวัดราชโอรสาราม พระอารามหลวง ได้มีอดีตเจ้าอาวาสปกครองพระอารามมาแล้ว ๙ รูปด้วยกัน ดังมีประวัติต่อไปนี้

เจ้าอาวาสรูปที่ ๑ พระสุธรรมเทพเถร (ทอง)

พระสุธรรมเทพเถระ ซึ่งเป็นเจ้าอาวาสรูปที่ ๑ มีนามเดิมว่า ทอง เกิดในรัชกาลที่ ๑ แต่วันเดือนปีเกิด บิดามารดา ภูมิลำเนา อุปัชฌาย์อาจารย์ไม่ปรากฏหลักฐาน มีประวัติเล่าว่า ท่านทรงคุณในทางวิปัสสนาธุระ ทั้งมีความชำนาญในทางพยากรณ์ยามสามตาอีกด้วย มีความคุ้นเคยกับพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ตั้งแต่ดำรงพระราชอิสริยยศเป็นพระเจ้าลูกยาเธอ กรมหมื่นเจษฎาบดินทร์ สมัยรัชกาลที่ ๒

มรณภาพเมื่อใดไม่ปรากฏหลักฐาน

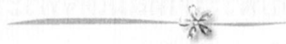

เจ้าอาวาสรูปที่ ๒ พระธรรมเจดีย์ (จีน)

(พ.ศ. ๒๓๙๕ - ๒๔๑๖)

ท่านเจ้าอาวาสรูปที่ ๒ นี้ มีนามเดิมว่า จีน เป็นชาวบางประทุน อำเภอบางขุนเทียน เกิดในรัชกาลที่ ๑ เมื่อปี พ.ศ.๒๓๓๘ (จ.ศ.๑๑๕๗) ได้บวชอยู่วัดมหาธาตุ ฯ ตั้งแต่เป็นสามเณรจนอุปสมบท สอบได้เปรียญ ๗ ประโยค ในรัชกาลที่ ๓

ถึงรัชกาลที่ ๔ ทรงตั้งเป็นพระราชาคณะที่พระพินิจวินัย เมื่อปีชวด พ.ศ. ๒๓๙๕ แล้วอาราธนาให้มาครองวัดราชโอรสาราม ต่อมาถึงปีเถาะ พ.ศ. ๒๔๑๐ ทรงพระราชทานเลื่อนเป็นพระราชาคณะผู้ใหญ่ที่ พระธรรมไตรโลก ถึงรัชกาลที่ ๕ เมื่อปีระกา พ.ศ. ๒๔๑๕ ทรงพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็น พระธรรมเจดีย์ และในปีจอ พ.ศ. ๒๔๑๖ ท่านได้มรณภาพ สิริรวมอายุได้ ๗๙ ปี

เจ้าอาวาสรูปที่ ๓ พระสังวรวิมล (เหม็ง)

(พ.ศ. ๒๔๑๖ -)

พระสังวรวิมลรูปนี้ เกิดในประเทศจีนผืนแผ่นดินใหญ่ เข้ามาเมืองไทยในสมัยรัชกาลที่ ๓-๔ มีอาชีพล่องแพซุงขาย ผ่านคลองสนามไชยเป็นประจำ วันหนึ่งเมื่อผ่านมาถึงหน้าวัด คงจะเกิดความ

เบื่อหน่ายในอาชีพ จึงขึ้นมาที่หน้าวัด ทิ้งแพซุงให้เป็นภาระของเพื่อน ได้ตัดหางเปีย เข้าไปหาเจ้าอาวาส ขอบรรพชาอุปสมบท ณ วัดราชโอรสาราม โดยมีพระสุธรรมเทพเถรเป็นพระอุปัชฌาย์ ส่วนรูปใดจะเป็นคู่พระกรรมวาจาจารย์นั้นไม่ปรากฏหลักฐาน เมื่อบวชแล้วก็ตั้งใจศึกษาวิปัสสนาธุระจนมีความชำนาญ ปรากฏว่าเป็นผู้ทรงวิทยาคุณ เป็นที่เคารพเลื่อมใสของมหาชนจนหาเวลาปฏิบัติธรรมลำบาก ท่านจึงหาอุบายมิให้ผู้คนมารบกวน จึงได้นำเอาปัสสาวะราดไว้ตามบริเวณกุฏิ ส่งกลิ่นเหม็นคลุ้งใกล้บริเวณที่รับแขก ชาวบ้านจึงถวายชื่อท่านให้เพี้ยนจากเดิมซึ่งชื่อ “เหม็ง” ไปเสียว่า “ท่านเจ้าคุณเหม็น” เพราะกุฏิของท่านเหม็นปัสสาวะ กุฏิตึกหลังหอพระไตรปิฎกคือที่พำนักของท่าน

พระสังวรวิมลมีชนมายุเท่าใดไม่ปรากฏหลักฐาน แต่ในปี พ.ศ. ๒๔๒๗ เมื่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ฯ เสด็จถวายผ้าพระกฐิน ณ วัดนี้ ท่านคงชราภาพมากไม่อาจไปร่วมพิธีที่พระอุโบสถได้ พระองค์ได้ทรงโปรดเกล้า ฯ ให้เจ้าหน้าที่ศุภรัตนำไตรปีไปถวายท่านที่กุฏิ เมื่อท่านมีชีวิตอยู่คงจะเป็นที่เคารพสักการะของศิษยานุศิษย์และศาสนิกชนในสมัยนั้นเป็นอย่างมาก จึงได้มีการหล่อรูปของท่านไว้เป็นที่เคารพสักการะในฐานะครุฐานียะและปูชนียภิกษุ ดังปรากฏอยู่ในบัดนี้

เจ้าอาวาสรูปที่ ๔ พระปรากรมมุนี (อยู่)

ท่านเจ้าอาวาสรูปนี้ ไม่ปรากฏหลักฐานอะไรเลย นอกจากเล่ากันว่า ท่านได้ย้ายมาครองวัดราชโอรสารามในเวลาอันสั้นมาก และก็ได้ย้ายไปอยู่ที่ไหน ในปีอะไรอีกนั้นไม่ปรากฏหลักฐานเช่นกัน

เจ้าอาวาสรูปที่ ๕ พระปรากรมมุนี (ยอด)

ท่านเจ้าอาวาสรูปที่ ๕ นี้ ไม่ปรากฏหลักฐานอะไรเลย ปรากฏเพียงว่าในปี พ.ศ. ๒๔๒๗ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ฯ เสด็จ ฯ ถวายผ้าพระกฐิน ณ วัดนี้ ท่านเป็นองค์ครอง และคงจะดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสด้วย เพราะในช่วงนั้นเข้าใจว่าพระสังวรวิมล (เหมิ็ง) ชราภาพมาก ส่วนท่านจะอยู่ครองวัดนี้นานเท่าใด มีคุณวิเศษและความสามารถอย่างใด มรณภาพเมื่อใด ไม่ปรากฏหลักฐาน

เจ้าอาวาสรูปที่ ๖ พระสังวรวิมล (เนียม)

(- พ.ศ. ๒๔๕๔)

ท่านเจ้าอาวาสรูปที่ ๖ นี้ เป็นชาวบ้างค้อ เป็นบุตรคนที่ ๒ ในจำนวนพี่น้อง ๓ คน เกิดปี พ.ศ. ๒๓๗๖ ไม่ทราบชื่อบิดามารดา คงจะบวชกับพระสุธรรมเทพเถร มีอายุปูนเดียวกับพระภาวนาโกศลเถระ (เอี่ยม) อดีตเจ้าอาวาสวัดหนัง เมื่อบวชแล้วไปอยู่ที่วัดนางนอง ศึกษาวิปัสสนาธุระกับพระภาวนาโกศล (รอด) ท่านเป็นผู้ใฝ่ใจในทางวิปัสสนาธุระ ต่อมาได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็นพระครูสัญญาบัตรที่ พระครูสีลขันธ์สุนทร ย้ายไปครองวัดนางชีเป็นเวลาหลายปี เมื่อพระปรากรมมุนี (ยอด) มรณภาพ ได้ทรงโปรดให้ย้ายมาครองวัดราชโอรสาราม และต่อมาพระราชทานตั้งสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะที่ พระสังวรวิมล

ในปี พ.ศ. ๒๔๕๔ พระสังวรวิมล มีอายุได้ ๗๘ ปี สุขภาพของท่านคงไม่แข็งแรงนัก คงจะไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งได้ ฉะนั้น ในวันที่ ๑๙ มิถุนายน ของปีนั้น จึงโปรดให้พระธรรมุเทศาจารย์ มาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสแทน ตามหลักฐานทราบว่าท่านพอปฏิบัติหน้าที่เป็นพระอุปัชฌาย์ได้ ในปี พ.ศ. ๒๔๕๖ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้า ฯ ได้เสด็จ ฯ มาถวายผ้าพระกฐิน พระธรรมุเทศาจารย์เป็นองค์ครองผ้า ไม่มีการกล่าวถึงพระสังวรวิมลเลย เพียงแต่กล่าวว่ามีพระราชาคณะ ๒ รูป ไม่ทราบว่าท่านร่วมรับผ้ากฐินด้วยหรือไม่ ที่อยู่ของท่านคือกุฏิหลังใหญ่ในคณะ น. ๑ ปัจจุบัน ลุถึง ปี พ.ศ. ๒๔๕๙ จึงมรณภาพ สิริรวมอายุได้ ๘๓ ปี

เจ้าอาวาสรูปที่ ๗ พระธรรมุเทศาจารย์ (มุ่ย)

(พ.ศ. ๒๔๕๔ - ๒๔๘๖)

ท่านเจ้าอาวาสรูปที่ ๗ นี้ นามเดิมว่า มุ่ย นามสกุล ศะศะประภา เป็นชาวสิงห์บุรี เป็นบุตรของนายต่าย นางสำเภา ศะศะประภา เกิดวันพฤหัสบดี เดือนยี่ ปีมะโรง พ.ศ. ๒๔๑๑ ตำบลโพสังข์ อำเภอสิงห์บุรี (อำเภอบางระจันในปัจจุบัน) จังหวัดสิงห์บุรี

อุปสมบท ณ วัดสุทัศน ฯ สมเด็จพระวันรัต (แดง) เป็นพระอุปัชฌาย์ สมเด็จพระสังฆราช (แพ) ครั้งเป็นพระครูวินัยธร และพระมหาชู เป็นคู่พระกรรมวาจาจารย์ เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๓๐ มีฉายาว่า ธมฺมปาโล จำพรรษาอยู่ที่วัดสุทัศน ฯ ประมาณ ๒๐ พรรษา

พ.ศ. ๒๔๕๐ ได้โปรดให้เป็นพระครูสัญญาบัตร ที่ พระครูโพธิไพโรจน์ ย้ายไปครองวัดโพธินิมิตร ซึ่งเป็นวัดที่โยมบิดาของสมเด็จพระอุปัชฌาย์สร้างไว้ ท่านได้สร้างความเจริญให้แก่วัดโพธินิมิตร และเป็นที่เคารพนับถือของพุทธศาสนิกชนเป็นอันมาก เมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๕๔ ได้โปรดให้ย้ายไปครองวัดราชโอรสาราม และในปีเดียวกันได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะที่ พระธรรมุเทศาจารย์ ระยะแรกคิดกลับไปวัดเดิม อุบาสก อุบาสิกา ทั้งไทยจีน ตลอดถึงผู้ที่เคารพนับถือต้องพากันเปลี่ยนวาระมาจัดถวายความสะดวกให้ เพราะสภาพของวัดในเวลานั้นใกล้สภาพเป็น "วัดร้าง" ภิกษุที่อยู่มักประพฤติไม่ชอบด้วยพระธรรมวินัย ทั้งมีผู้มี

อิทธิพลในละแวกนี้ อาศัยสมณปฏิปทาของท่านที่เปี่ยมด้วยความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ กล่าววาจาไพเราะจับใจของบุคคลทั่วไป ทั้งฉลาดในปฏิสันถาร จึงเป็นศูนย์รวมแห่งความเคารพเลื่อมใสของสาธุชนในระยะเวลาอันสั้น สามารถทำการพัฒนาวัดให้พ้นจากสภาพเป็นวัดร้างจนสวยงามคล้ายสร้างใหม่ ที่สำคัญคือได้วางพื้นฐานทางจริยธรรมแก่สังคมทั้งภายในและภายนอกวัดในเขตที่รับผิดชอบได้อย่างมั่นคง

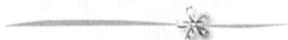
ท่านเป็นผู้ชำนาญในการเทศนา และเทศน์มหาเวสสันดรชาดก ได้ทั้ง ๑๓ กัณฑ์ แต่ที่ชำนาญมากเป็นพิเศษ คือ ทานกัณฑ์ การปฏิสังขรณ์วัดราชโอรสารามให้สวยงามเรียบร้อยพ้นจากสภาพความเป็นวัดร้างได้เพราะความสามารถในการเทศนาและสมณปฏิปทาของท่านโดยแท้ ศิษยานุศิษย์และผู้ที่รู้จักท่านถึงกับกล่าวว่าท่าน “เทศนาสร้างวัด”

พระธรรมุเทศาจารย์ เป็นผู้เคร่งครัดในพระธรรมวินัย ได้สร้างระเบียบแบบแผนและขนบธรรมเนียมประเพณีของวัดราชโอรสารามไว้มากชนิด และได้ถือปฏิบัติสืบมาจนทุกวันนี้ ยิ่งการทำวัตรสวดมนต์เช้า-เย็น และปาฏิโมกข์นั้นถือเป็นกิจสำคัญยิ่ง แม้ชราภาพเดินไม่ถนัดก็ให้ศิษย์ทำล้อติดเก้าอี้โยกเข็นท่านไปทำกิจวัตรที่พระอุโบสถ จนกระทั่งอาพาธลุกนั่งไม่ถนัดจึงหยุดทำกิจวัตร

เมื่อท่านมรณภาพ มีปัจจัยเหลือเพียง ๔๐ บาท เพราะปัจจัยที่สาธุชนถวายมาได้ใช้ไปเพื่อการปฏิสังขรณ์พระอารามหมด เวลาทำศพคณะสงฆ์จึงนำสิ่งของส่วนตัวบางอย่างของท่านออกมาผาติกรรมพอเป็นทุนบำเพ็ญกุศล ถึงกระนั้นสิ่งของที่มีค่า เช่น เครื่องมุก

เครื่องลายคราม และเครื่องเจียระไนอีกมาก ก็ได้เป็นสมบัติของพระอาราม และพระเทพญาณมุนี (ผวน) ก็ได้นำเครื่องลายครามและเครื่องเจียระไน ตลอดจนโต๊ะหมู่บูชาบางส่วนของท่านไปตั้งไว้ในพระอุโบสถเพื่อเป็นพุทธบูชา เมื่อพระราชทานเพลิงศพแล้ว ศิษยานุศิษย์จึงร่วมใจกันนำอัฐิของท่านไปบรรจุไว้ ณ ยอดอนุสาวรีย์ (ถะหิน) หน้าศาลาการเปรียญทางทิศตะวันออก ในฐานะ "ครุฐานียะและปูชนียภิกษุ" รวมเวลา ๓๐ ปี ก่อนจะเป็นอนุสาวรีย์อดีตเจ้าอาวาสของวัดราชโอรสาราม

พระธรรมุเทศาจารย์มรณภาพเมื่อวันเสาร์ที่ ๒๓ กันยายน พ.ศ. ๒๔๘๖ ตรงกับวันแรม ๑๐ ค่ำ เดือน ๑๐ ปีมะแม สิริรวมอายุได้ ๗๖ ปี

เจ้าอาวาสรูปที่ ๘ พระเทพญาณมุนี (ผวน)
(พ.ศ. ๒๔๘๖ - ๒๕๑๕)

ท่านเจ้าอาวาสรูปที่ ๘ นี้ มีนามเดิมว่า ผวน นามสกุล ขวัญมงคล เกิดเมื่อวันพฤหัสบดี ขึ้น ๑๐ ค่ำ เดือน ๑๑ ปีขาล ตรงกับวันที่ ๒๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๓๓ เป็นบุตรคนแรกของ นายขวัญ นางกำปั่น ขวัญมงคล ณ หมู่บ้านบางมะยม ตำบลบางลี่ อำเภอท่าวุ้ง จังหวัดลพบุรี

พ.ศ.๒๔๔๙ ได้บรรพชาเป็นสามเณร มีสมเด็จพระวันรัต (แดง) วัดสุทัศน ฯ เป็นพระอุปัชฌาย์ และศึกษาภาษาบาลีกับ

พระธรรมปรีชา (ทิม) และ พระศรีวิสุทธิวงศ์ (เหรียญ) เมื่ออายุได้ ๑๙ ปี ได้เรียนกับสมเด็จพระวันรัต (เฮง) ที่วัดมหาธาตุ ฯ

เมื่อวันที่ ๑๑ กรกฎาคม พ.ศ.๒๔๕๓ ได้อุปสมบทที่วัดโพธินิมิตร ตำบลตลาดพลูอำเภอธนบุรีจังหวัดธนบุรีมีสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ฤทธิ์) วัดอรุณ ฯ เป็นพระอุปัชฌาย์ สมเด็จพระพุฒาจารย์ (เข้ม) *เป็นพระกรรมวาจาจารย์ สมเด็จพระสังฆราช (แพ) เป็นพระ* อนุสาวนาจารย์ มีฉายาว่า ภทฺธโร

๑๙ มิถุนายน ๒๔๕๔ ได้ติดตามพระธรรมุเทศาจารย์มาอยู่วัดราชโอรสาราม รับเป็นผู้จัดการศึกษาทั้งบาลีและนักธรรม และช่วยงานในฐานะผู้ช่วยเจ้าอาวาส

พ.ศ. ๒๔๖๗ ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็นพระครูสัญญาบัตรชั้นพิเศษ ที่ พระครูธรรมกิจจานุรักษ์

พ.ศ. ๒๔๗๒ ได้รับพระราชทานตั้งสมณศักดิ์ เป็นพระราชาคณะ ที่ พระญาณรังสี

พ.ศ. ๒๔๘๐ เป็นผู้ช่วยเจ้าคณะแขวงล่าง เป็นพระอุปัชฌาย์

พ.ศ. ๒๔๘๖ เป็นเจ้าคณะอำเภอบางขุนเทียน

พ.ศ. ๒๔๘๖ เป็นเจ้าอาวาสวัดราชโอรสาราม

พ.ศ. ๒๔๙๗ เป็นพระราชาคณะเสมอชั้นราช ในราชทินนามเดิมที่ พระญาณรังสี

พ.ศ. ๒๕๐๖ เป็นพระราชาคณะชั้นเทพ ที่ พระเทพญาณมุนี

ต่อมาท่านได้อาพาธด้วยโรคมะเร็งในลำไส้ และมรณภาพเมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ เมื่อเวลา ๐๖.๓๐ น. ณ โรงพยาบาลศิริราช รวมอายุได้ ๘๓ ปี

เจ้าอาวาสรูปที่ ๙ พระราชโมลี (ณรงค์)

(พ.ศ. ๒๕๑๖ - ๒๕๒๔)

ท่านเจ้าอาวาสรูปที่ ๙ นี้ มีนามเดิมว่า ณรงค์ นามสกุล มงคลโพธิ์ เกิดวันพุธ แรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๐ ปีขาล ตรงกับวันที่ ๒๒ กันยายน พ.ศ. ๒๔๖๙ เป็นบุตรของนายแจ้ง นางเที่ยง มงคลโพธิ์ ที่บ้านตำบลปลายกลัดนอก อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เรียนหนังสือจบชั้นประถมปีที่ ๔ ที่โรงเรียนประชาบาลตำบลจักราช ๒ อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในปี พ.ศ. ๒๔๘๑ เข้ากรุงเทพ ฯ และบรรพชาเป็นสามเณรที่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ อยู่กับ พระมงคลเทพมุนี (สด) โดยมีพระครูบริหารบรมธาตุ วัดนางชีเป็น พระอุปัชฌาย์

อุปสมบท ณ พัทธสีมาวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ โดยมี พระครูบริหารบรมธาตุ วัดนางชีเป็นพระอุปัชฌาย์ พระครูสมณธรรมสมาทาน (สด) เป็นพระกรรมวาจาจารย์ เมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๘๙ อุปสมบทแล้วอยู่วัดปากน้ำตลอดมา

พ.ศ. ๒๕๐๒ ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดปากน้ำภาษีเจริญ

พ.ศ. ๒๕๑๑ ได้รับแต่งตั้งเป็น รองเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ทำหน้าที่เป็นนวกัมมัฏฐายี

พ.ศ. ๒๕๑๔ เป็นเจ้าคณะตำบลปากคลอง

พ.ศ. ๒๕๑๕ เป็นพระอุปัชฌาย์

พ.ศ. ๒๕๑๖ ได้รับพระบัญชาจาก สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ปุณฺณสิริมหาเถระ วัดพระเชตุพน ฯ แต่งตั้งให้เป็นเจ้าอาวาสวัดราชโอรสาราม เมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน

พระราชโมลี นับเป็นพระสังฆาธิการรูปหนึ่งที่ได้รับพระราชทานตั้งและเลื่อนสมณศักดิ์เร็ว ทั้งนี้เพราะอาศัยความเป็นนวกัมมัฏฐายี คือนักก่อสร้างของท่านนั่นเอง สมณศักดิ์ของท่านมีดังนี้

พ.ศ. ๒๕๐๓ เป็นพระครูสัญญาบัตรชั้นโท ที่ พระครูญาณปรีชา

พ.ศ. ๒๕๐๖ เป็นพระครูสัญญาบัตรชั้นเอก ในราชทินนามเดิม

พ.ศ. ๒๕๑๑ เป็นพระราชาคณะชั้นสามัญ ที่ พระวิเชียรกวี

พ.ศ. ๒๕๑๕ เป็นพระราชาคณะชั้นราช ที่ พระราชโมลี ศรีปาวจนาภรณ์ สุนทรพิพิธกิจ ยติคณิสสร บวรสังฆาราม คามวาสี

เนื่องจากท่านได้ทำงานหนักมามากและนานหลายปี สุขภาพของท่านจึงทรุดโทรมลง ในกลางปี พ.ศ. ๒๕๒๓ มีอาการไอมาก จึงไปให้หมอตรวจดูอาการ การวินิจฉัยของแพทย์และจากภาพถ่ายเอกซเรย์ จึงทราบว่าเป็นมะเร็งที่ปอดและเป็นมานานแล้ว ท่านจึงกลับมารักษาที่วัดโดยวิธีแบบไทย ๆ คือใช้ยาไทย ทั้งยาเม็ด ยาหม้อ แต่ก็พอทรงตัวอยู่ได้เท่านั้น ต่อมาต้นปี พ.ศ. ๒๕๒๔ สุขภาพของท่านเริ่มทรุดโทรมลงอย่างเห็นได้ชัด สุขภาพทางจิตก็เริ่มอ่อนแอ ในขณะเดียวกันโรคกลับลุกลามมากขึ้นได้เข้ารักษาที่โรงพยาบาลเปาโล ๓ วันแล้วกลับมาพักผ่อนที่วัดปากน้ำ ๑๓ วัน ตอนแรก ๆ อาการดีขึ้นเล็กน้อย แต่ก็ทรุดหนักลงอีกจนกระทั่งต้องให้อากาศช่วยหายใจ และกลับมามรณภาพที่กุฏิของท่านที่วัดราชโอรสาราม ด้วยอาการอันสงบ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๔ เวลา ๒๑.๐๕ น. สิริรวมอายุได้ ๕๔ ปี ๘ เดือน ๒ วัน

อดีตผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดราชโอรสาราม

ที่	ราชทินนาม (ชื่อ-ฉายา)
๑.	พระครูสุนทรธรรมานุวัตร (ปลิว อนุวตฺตโก น.ธ.เอก)
๒.	พระครูวิหารกิจโกศล (ถัน อิสฺสรธมฺโม น.ธ.เอก)
๓.	พระครูโกศลวิหารการ (วิเชียร จิตธมฺโม ป.ธ.๓, น.ธ.เอก)
๔.	พระครูธรรมวิศาลโศภิต (ประพิศร์ ธมฺมวิสาโล ป.ธ.๓,น.ธ.เอก)
๕.	พระครูสุนทรธรรมคุต (จำรัส อุปโล น.ธ.เอก)

ผู้มีอุปการคุณต่อวัดราชโอรสารามในอดีต

ที่	ชื่อ	นามสกุล	วันถึงแก่กรรม
๑.	นางน้อม	เนตรสืบสาย	๒ พฤศจิกายน ๒๕๒๓
๒.	นายสมบูรณ์	แสงรุจี	๒๗ กันยายน ๒๕๒๕
๓.	นายสมควร	เนตรสืบสาย	๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๐๔
๔.	นายเลี่ยม	สุกกล่ำ	ตุลาคม ๒๕๐๕
๕.	นางเพี้ยน	สุกกล่ำ	๑๐ มิถุนายน ๒๔๘๙
๖.	นายจรัส	สุกกล่ำ	๑๗ มีนาคม ๒๕๒๑
๗.	นางอ่วม	ดิษยบุตร	
๘.	นายทองเจือ	ดิษยบุตร	มกราคม ๒๕๑๐
๙.	นางขันทอง	ดิษยบุตร	๑๘ มีนาคม ๒๕๓๙
๑๐.	นางช่วง	ดิษยบุตร	
๑๑.	นางชุ่ม	พันธุ์พ่วง	
๑๒.	นางเชย	สุขทวี	
๑๓.	นางสาวแต้ม	รอดประพัฒน์	
๑๔.	นายทอง	เอี่ยมอ่วม	
๑๕.	นางจันทร์	เอี่ยมอ่วม	
๑๖.	นายพลอย	เฟื่องฟู	๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๓
๑๗.	นายหงิม	เกบไว้	๙ มีนาคม ๒๕๐๓

ที่	ชื่อ	นามสกุล	วันถึงแก่กรรม
๑๘.	นางเก็บ	ผดุงทรัพย์	๓๑ ตุลาคม ๒๕๑๗
๑๙.	นายจุ่น	เทียนทรัพย์	๒๔๘๑
๒๐.	นางชุ่ม	เทียนทรัพย์	๒๔๘๘
๒๑.	นายยิ้ม	เทียนทรัพย์	๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๗
๒๒.	นางชม้อย	เทียนทรัพย์	๘ ตุลาคม ๒๔๘๖
๒๓.	นางสาวชม้อย	เทียนทรัพย์	๔ สิงหาคม ๒๕๑๐
๒๔.	นายเสรี	เทียนทรัพย์	๑๕ ตุลาคม ๒๕๒๘
๒๕.	นายสุเจตน์	กลิ่นสุวรรณ	๔ สิงหาคม ๒๕๒๙
๒๖.	นายเฉลิมชัย	สุกกล่ำ	๒๘ ธันวาคม ๒๕๓๙
๒๗.	พ.ท.สมพงษ์	เทียนทรัพย์	๒๒ เมษายน ๒๕๓๐
๒๘.	นายสมบุญ	เทียนทรัพย์	๑๖ ตุลาคม ๒๕๑๑
๒๙.	นายอรรถ	มีเนียม	
๓๐.	นายแดง	โสภาณพฤกษ์	
๓๑.	นางสารภี	โสภาณพฤกษ์	
๓๒.	นายนนท์	สุวรรณานนท์	
๓๓.	นางเต๋อ	สุวรรณานนท์	
๓๔.	นายปลั่ง	สุวรรณานนท์	๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๓๑
๓๕.	นายแพ	แสวงผล	๒๔๖๐
๓๖.	นางลอย	แสวงผล	
๓๗.	นางสงกรานต์	แสวงผล	

ที่	ชื่อ	นามสกุล	วันถึงแก่กรรม
๓๘.	นางสาวมัลลิกา	ปัทมานุช	๑๖ มิถุนายน ๒๕๓๙
๓๙.	นายละม้าย	ปัทมานุช	๑๙ กันยายน ๒๕๑๖
๔๐.	นางกรุณา	ปัทมานุช	๒๔ เมษายน ๒๕๑๖
๔๑.	นายทองอยู่	ธระประพัฒน์	๑๗ เมษายน ๒๕๑๗
๔๒.	นางพิกุล	สุวรรณโชติ	๑๘ มิถุนายน ๒๕๑๓
๔๓.	นางสาลี่	พึ่งแก้ว	๓๐ กรกฎาคม ๒๕๓๓
๔๔.	นายสนิท	นวลนิ่ม	๔ ตุลาคม ๒๕๓๒
๔๕.	นายเจ๊ก	คงชู	๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๒
๔๖.	นางทองดี	คงชู	๑๙ มีนาคม ๒๕๒๔
๔๗.	นายใหญ่	วัจนะรัตน์	๒๐ กรกฎาคม ๒๕๒๐
๔๘.	นางลำเลียง	วัจนะรัตน์	๑๕ มิถุนายน ๒๕๒๙
๔๙.	นายบุญเลิศ	ศิลปเดช	๑๙ มกราคม ๒๕๓๙
๕๐.	นางเครือ	แช่มเชย	๒๔๘๔
๕๑.	นางเสงี่ยม	แช่มเชย	๒๕๐๔
๕๒.	นางทองใบ	วงษ์มงคล	
๕๓.	ศจ.นพ.ชัญโญ	เพ็ญชาติ	
๕๔.	พล.ต.อ.ชุมพล	โลหะชาละ	๒๕๔๔
๕๕.	นางฉลวย	เล็กประยูร	
๕๖.	คุณหญิงลมุน	บุรกรรมโกวิท	
๕๗.	นายประมูล	พ่วงพงษ์	๒๐ มิถุนายน ๒๕๓๖

ที่	ชื่อ	นามสกุล	วันถึงแก่กรรม
๕๘.	นางเสงี่ยม	พ่วงพงษ์	๒๔ กรกฎาคม ๒๕๒๔
๕๙.	นายจ๋อง	อวภาส	
๖๐.	นางบุนนาค	อวภาส	
๖๑.	นายบุตร	น้อยพานิช	
๖๒.	พ.ต.สำรอง	น้อยพานิช	
๖๓.	นายบัญชา	อยู่สาธร	
๖๔.	นางยิ้ม	อยู่สาธร	
๖๕.	ม.ร.ว.สดับ	ลดาวัลย์	
๖๖.	ม.ร.ว.แสงสูรย์	ลดาวัลย์	
๖๗.	นายแว่ว	วัจนะรัตน์	
๖๘.	นางละมูล	วัจนะรัตน์	
๖๙.	นายเนื่อง	วัจนะรัตน์	
๗๐.	พ.ต.ต.เอี่ยม	ปาณฑุเดชะ	
๗๑.	นางละม่อม	ปาณฑุเดชะ	
๗๒.	นางทองดี	ห้อยโกศล	
๗๓.	นางคล้อย	ห้อยโกศล	
๗๔.	ขุนปรากฏอารีย์ (บัว แก้วสอาด)		
๗๕.	นายจันทร์	อินอำนวยศรี	
๗๖.	นายเช้า	อ่อนฉวี	
๗๗.	นางหอม	อ่อนฉวี	

ที่	ชื่อ	นามสกุล	วันถึงแก่กรรม
๗๘.	นายทองดี	แสงสมพร	
๗๙.	นายปลิว	ขาวสวัสดิ์	
๘๐.	นางเฮียะ	สัชฌุกร	
๘๑.	นายบุญส่ง	สัชฌุกร	
๘๒.	นายกิมจั๊ว	แซ่ลิ้ม	๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔
๘๓.	นางสุวรรณา	ประวัฒโน	๓ กันยายน ๒๕๓๓
๘๔.	นางทองคำ	โคตมะ	
๘๕.	จ.ส.อ.สินธุ์	ผดุงทรัพย์	๑๐ มิถุนายน ๒๕๑๙
๘๖.	นางฉวี	เกบไว้	๑๕ กรกฎาคม ๒๕๔๖
๘๗.	นางเพลิน	สุนทรภักดี	
๘๘.	อาจารย์สมปอง	เอี่ยมพิภักดิ์	
๘๙.	นางจิตต์สวาท	นราประสิทธิ์สุข	
๙๐.	นายฉิ่นบัก	แซ่ฉิ่น	
๙๑.	นายจำลอง	ถึงเจริญ	๑๑ เมษายน ๒๕๔๙
๙๒.	นายเวก	ช้อยหิรัญ	๙ มีนาคม ๒๕๔๘
๙๓.	นายนิพันธ์	ช้อยหิรัญ	พฤศจิกายน ๒๕๔๙
๙๔.	นางผ่อน	หินอ่อน	๕ มกราคม ๒๕๕๐
๙๕.	นางชื่น	ห้อยโกศล	๒๒ มกราคม ๒๕๕๐
๙๖.	นางเรียม	ตัณฑวิรุฬห์	๘ สิงหาคม ๒๕๕๐
๙๗.	นางสาวฉลวย	เทียนทรัพย์	๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๐

ที่	ชื่อ	นามสกุล	วันถึงแก่กรรม		
๙๘.	นางแฉล้ม	ส่วนเศรฐษา	๒๐	มีนาคม	๒๕๕๒
๙๙.	นางสาคร	ศิลปเดช	๓๐	มิถุนายน	๒๕๕๓
๑๐๐.	นางสาวลัดดา	พึ่งแก้ว	๓	กรกฎาคม	๒๕๕๓
๑๐๑.	นางสมถวิล	อินอำนวยศรี	๑๑	กันยายน	๒๕๕๓
๑๐๒.	นางสำเนียง	แสงรุจี	๖	พฤษภาคม	๒๕๕๔
๑๐๓.	ร.อ.โชติ	ปัทมานุช	๒๒	กุมภาพันธ์	๒๕๕๗
๑๐๔.	พ.อ.โกวิท	หินอ่อน	๒	เมษายน	๒๕๕๘
๑๐๕.	นางวรรณะ	สุวรรณานนท์	๒๗	เมษายน	๒๕๕๘
๑๐๖.	นายไพบูลย์	จิตร์โต	๒๗	ตุลาคม	๒๕๕๘
๑๐๗.	นางพเยาว์	ช้อยหิรัญ	๑๐	มกราคม	๒๕๕๙
๑๐๘.	นางบุญมาก	ปัทมานุช	๒๖	พฤศจิกายน	๒๕๕๙
๑๐๙.	นางบุญช่วย	ศรีวารีรัตน์	๙	กันยายน	๒๕๖๐
๑๑๐.	ร.ต.ต.เสนาะ	ประมวลมา	๑๑	มิถุนายน	๒๕๖๑
๑๑๑.	นายสมชัย	อำนวยพรสกุล	๓๐	ธันวาคม	๒๕๖๒
๑๑๒.	นายสุทธิพร	จิราธิวัฒน์	๒	มีนาคม	๒๕๖๓
๑๑๓.	นายอรุณ	กิตติการัณย์	๒	กันยายน	๒๕๖๔

สถิติพระภิกษุสามเณรจำพรรษา
วัดราชโอรสาราม

พ.ศ.	๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
พระภิกษุ	๔๒	๔๔	๔๕	๔๕	๓๙	๔๙	๔๖	๔๔	๔๓	๔๔	๔๐
สามเณร	๓๘	๓๖	๓๑	๒๓	๒๕	๑๘	๒๑	๒๑	๒๗	๒๒	๑๙
รวม	๘๐	๘๐	๗๖	๖๘	๖๔	๖๗	๖๗	๖๕	๗๐	๖๖	๕๙

จำนวนพระสงฆ์จำพรรษา
ณ วัดราชโอรสาราม เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร
พุทธศักราช ๒๕๖๕

รองสมเด็จพระราชาคณะ	๑	รูป
พระราชาคณะ	๕	รูป
พระฐานานุกรม	๑	รูป
พระเปรียญ	๒๑	รูป
พระนักธรรม	๙	รูป
พระอันดับเรียนธรรมวินัย	๓	รูป
สามเณรเปรียญ	๙	รูป
สามเณรนักธรรม	๗	รูป
สามเณรเรียนธรรมวินัย	๓	รูป
รวมพระสงฆ์	**๔๐**	**รูป**
รวมสามเณร	**๑๙**	**รูป**
รวมทั้งสิ้น	**๕๙**	**รูป**

สถิติการศึกษาพระปริยัติธรรม
สำนักเรียนวัดราชโอรสาราม

ทำเนียบประโยค ป.ธ.๙
ผู้ที่สอบได้ในสำนักเรียนวัดราชโอรสาราม

ที่	ชื่อ	ฉายา	นามสกุล	อายุ	พรรษา	วัด	ปีที่สอบได้
๑	พระมหาโกเมศ	เขมธมฺโม	สุวรรณขันธ์	๓๒	๑๑	ราชโอรสาราม	๒๕๑๘
๒	พระมหาปกรณ์	กตปุญฺโญ	โยชนะ	๒๕	๒	ราชโอรสาราม	๒๕๓๐
๓	พระมหาประเสริฐ	เสฏฺฐเมโธ	วงศ์วิลาศ	๒๖	๓	ราชโอรสาราม	๒๕๓๕
๔	พระมหาสมคิด	สิริคุตฺโต	กุนดี	๓๓	๑๓	ราชโอรสาราม	๒๕๓๖
๕	พระมหาทองนาค	นาควโร	ดวงพร	๒๕	๕	ราชโอรสาราม	๒๕๓๖
๖	พระมหาอำนวย	โปราณภาณี	นาคกนิษฐ	๓๐	๑๐	ราชโอรสาราม	๒๕๓๗
๗	ส.ณ.สิทธิพร		บุญตาม	๒๒		ราชโอรสาราม	๒๕๓๗
๘	ส.ณ.วิทยา		แดบสูงเนิน	๒๒		ราชโอรสาราม	๒๕๓๙
๙	พระมหาสังคม	ปญฺญาวุโธ	สีหะวงศ์	๒๕	๕	นางนองวรวิหาร	๒๕๔๐
๑๐	ส.ณ.สมศักดิ์		แก้วคำปัง	๒๒		นางนองวรวิหาร	๒๕๔๐
๑๑	พระมหาพรชัย	วรชโย	สังข์ทอง	๒๒	๑	ราชโอรสาราม	๒๕๔๑
๑๒	พระมหามงคล	ยติโก	หนองแพ	๓๙	๑๘	นางนองวรวิหาร	๒๕๔๕

ทำเนียบประโยค ป.ธ.๙
ผู้ที่สอบได้ในสำนักเรียนวัดราชโอรสาราม (ต่อ)

ที่	ชื่อ	ฉายา	นามสกุล	อายุ	พรรษา	วัด	ปีที่สอบได้
๑๓	พระมหาโสภณ	วิจิตฺตธมฺโม	มณีปัญญาพร	๓๘	๑๖	ราชโอรสาราม	๒๕๔๗
๑๔	พระมหาบรรเรง	นิสมฺมการี	ขัดสุข	๓๑	๑๑	ราชโอรสาราม	๒๕๕๐
๑๕	พระมหาพรสวรรค์	กิตฺติวโร	จันโปรด	๒๒	๑	ราชโอรสาราม	๒๕๕๐
๑๖	สามเณรสุชิน		ลมขุนทด	๒๒		ราชโอรสาราม	๒๕๕๐
๑๗	พระมหาชนสรณ์	กิตฺติวิปุโล	วิบูลย์อรรถ	๒๒	๑	ราชโอรสาราม	๒๕๕๒
๑๘	พระมหาชาติชาย	ปญฺญาวชิโร	พุ่มจันทร์	๓๐	๗	หนังราชวรวิหาร	๒๕๕๒
๑๙	พระมหาภูดิศ	ปุญฺญสิทฺธิ	คำแพงจีน	๒๕	๔	นางนองวรวิหาร	๒๕๕๓

สถิติผลการสอบประโยคบาลีสนามหลวง
สำนักเรียนวัดราชโอรสาราม
ประจำปี ๒๕๖๕

ชั้น	ส่งเข้าสอบ	สอบได้	สอบตก	สอบได้ %
ประโยค ๑-๒	๑๘	๓	๑๕	๑๖.๖๗
ป.ธ. ๓	๘	๕	๓	๖๒.๕๐
ป.ธ. ๔	๕	๓	๒	๖๐
ป.ธ. ๕	๖	๒	๔	๓๓.๓๓
ป.ธ. ๖	๑	-	๑	๐
ป.ธ. ๗	๕	๑	๔	๒๐
ป.ธ. ๘	๒	-	๒	๐
ป.ธ. ๙	๔	-	๔	๐
รวม	๔๙	๑๔	๓๕	๒๘.๕๗

สถิติผลการสอบประโยคนักธรรม ตรี - โท – เอก
สำนักเรียนวัดราชโอรสาราม
ประจำปี ๒๕๖๔

ที่	สำนักศาสนศึกษา	นักธรรมตรี		นักธรรมโท		นักธรรมเอก		รวม		สอบได้ %
		เข้าสอบ	สอบได้	เข้าสอบ	สอบได้	เข้าสอบ	สอบได้	เข้าสอบ	สอบได้	
๑	วัดราชโอรสาราม	๖	๖	๘	๔	๗	๕	๒๑	๑๕	๗๑.๔๓
๒	วัดหนัง	-	-	-	-	๒	๒	๒	๒	๑๐๐
๓	วัดนางนอง	-	-	-	-	๑	-	๑	-	๐
๔	วัดมงคลวราราม	๒	๑	-	-	๒	๑	๔	๒	๕๐
๕	วัดศาลาครีน	-	-	-	-	-	-	-	-	-
๖	วัดบางประทุนนอก	-	-	-	-	-	-	-	-	-
๗	วัดแก้วไพฑูรย์	-	-	-	-	-	-	-	-	-
๘	วัดไทร	๓	๑	๒	-	-	-	๕	๑	๒๐
๙	วัดสิงห์	๒	๑	๒	๒	๒	๑	๖	๔	๖๖.๖๗

สถิติผลการสอบประโยคนักธรรม ตรี - โท – เอก
สำนักเรียนวัดราชโอรสาราม ประจำปี ๒๕๖๔ (ต่อ)

ที่	สำนักศาสนศึกษา	นักธรรมตรี		นักธรรมโท		นักธรรมเอก		รวม		สอบได้ %
		เข้าสอบ	สอบได้	เข้าสอบ	สอบได้	เข้าสอบ	สอบได้	เข้าสอบ	สอบได้	
๑๐	วัดบางขุนเทียนใน	-	-	-	-	๑	๑	๑	๑	๑๐๐
๑๑	วัดบางขุนเทียนนอก	๑	-	-	-	-	-	๑	-	๐
๑๒	วัดบางขุนเทียนกลาง	๒	๒	-	-	-	-	๒	๒	๑๐๐
๑๓	วัดยายร่ม	๓	๓	-	-	-	-	๓	๓	๑๐๐
๑๔	วัดสีสุก	-	-	๑	๑	-	-	๑	๑	๑๐๐
๑๕	วัดกก	๔	๒	๑	๑	๔	๓	๙	๖	๖๖.๖๗
๑๖	วัดโพธิทอง	-	-	๑	-	๒	๒	๓	๒	๖๖.๖๗
๑๗	วัดนาคนิมิตรราษฎร์บำรุง	๒	-	๒	-	๒	๑	๖	๑	๑๖.๖๗
๑๘	วัดโพธิ์แก้ว	๑	-	-	-	-	-	๑	-	๐
	รวม	๒๖	๑๖	๑๗	๘	๒๓	๑๖	๖๖	๔๐	๖๐.๖๑

งานการศึกษาสงเคราะห์
ของวัดราชโอรสาราม

พ.ศ. ๒๕๒๕

- จัดหาทุนซื้อที่ดินขยายวัดเพื่อสร้างอาคารและทำสนามฟุตบอลให้แก่โรงเรียนวัดราชโอรส จำนวน ๑๓ ไร่ ๒ งาน (ซื้อ ๕ ไร่ เจ้าของถวาย ๘ ไร่ ๒ งาน) เป็นเงิน ๓,๒๔๐,๐๐๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๒๗

- จัดหาทุนซื้ออุปกรณ์โสตทัศนศึกษาให้แก่โรงเรียนวัดราชโอรส เป็นเงิน ๑๔๐,๐๐๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๓๐

- จัดหาทุนสร้างรั้วโรงเรียนวัดราชโอรส ความยาว ๒๕๐ เมตร เป็นเงิน ๒๙๗,๐๐๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๓๔

- จัดสร้างโต๊ะอาหารและม้านั่งให้แก่โรงเรียนวัดราชโอรส ๖๕ ชุด ๆ ละ ๔,๕๐๐ บาท เป็นเงิน ๒๙๒,๕๐๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๓๕

- จัดสร้างโต๊ะอาหารและม้านั่งให้แก่โรงเรียนวัดราชโอรส เพิ่มอีก ๖๐ ชุด ๆ ละ ๕,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท
- จัดหาทุนซื้อกล้องถ่ายวีดิโอและสปอร์ตไลท์ ให้แก่โรงเรียนวัดราชโอรส เป็นเงิน ๔๕,๐๐๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๓๖

- จัดหาทุนซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์การเรียน ให้แก่โรงเรียนวัดราชโอรส เป็นเงิน ๔๗๘,๐๐๐ บาท
- จัดหาทุนปรับพื้นสนามกีฬาโรงเรียนวัดราชโอรส เป็นเงิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๓๗

- สร้างห้องจริยศึกษาชื่อ "ธรรมกิตติวงศ์" ให้แก่โรงเรียนวัดราชโอรส เป็นเงิน ๓๒๘,๘๔๔ บาท
- จัดหาทุนสร้างห้องปฏิบัติการทางภาษา ให้แก่โรงเรียนวัดราชโอรส เป็นเงิน ๔๔๗,๐๐๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๓๘

- จัดหาทุนสร้างห้องปฏิบัติการทางภาษา และคอมพิวเตอร์ช่วยสอนให้แก่โรงเรียนวัดราชโอรส เป็นเงิน ๗๕๕,๕๐๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๓๙

- จัดหาทุนสร้างห้องประชุมราชโมลี โรงเรียนวัดราชโอรส เป็นเงิน ๗๖๐,๐๐๐ บาท
- จัดหาทุนสร้างรั้วและประตูโรงเรียนวัดราชโอรส บริเวณที่ ๒ เป็นเงิน ๑๑๐,๐๐๐ บาท
- จัดหาทุนติดตั้งเครื่องบันทึกเทป ประจำโต๊ะเรียนห้องปฏิบัติการทางภาษาโรงเรียนวัดราชโอรส จำนวน ๕๐ เครื่อง เป็นเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท
- จัดหาทุนสร้างซุ้มกาญจนาภิเษกให้แก่โรงเรียนวัดราชโอรส เป็นเงิน ๔๓,๙๐๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๔๐

- จัดหาทุนซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์มอบให้โรงเรียนวัดราชโอรส เป็นเงิน ๑,๑๓๐,๐๐๐ บาท

- จัดหาทุนปรับปรุงห้อง "มหาเจษฎาบดินทร์"แสดงนิทรรศการพระราชประวัติรัชกาลที่ ๓ ให้แก่โรงเรียนวัดราชโอรส เป็นเงิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท

- จัดหาทุนซื้ออุปกรณ์ก่อสร้างให้โรงเรียนแม่ต๋ำวิทยา อำเภอพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย เพื่อสร้างโรงอาหาร เป็นเงิน ๔๑,๕๐๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๔๑

- จัดหาทุนซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ ให้แก่โรงเรียนวัดราชโอรส เป็นเงิน ๖๐๐,๐๐๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๔๒

- จัดหาทุนซื้ออุปกรณ์การศึกษาและอื่นๆ ให้แก่โรงเรียนวัดราชโอรส มีเครื่องคอมพิวเตอร์ ๓ เครื่อง ชุดรับแขกไม้มะค่า ๑ ชุด โต๊ะและม้านั่งปูน ๖๕ ชุด ปูพื้นสำเร็จทางเดินหน้าและหลังอาคาร "ธรรมุเทศาจารย์" เป็นต้น เป็นเงิน ๗๕๕,๐๐๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๔๓

- จัดหาทุนซื้ออุปกรณ์การศึกษาและอื่นๆ ให้โรงเรียนวัดราชโอรส มีโทรทัศน์สี ๑๔ นิ้ว ๖ เครื่อง ๒๐ นิ้ว ๒ เครื่อง ๒๕ นิ้ว ๒๐ เครื่อง พร้อมอุปกรณ์ติดตั้งประจำห้องเรียน และห้องปฏิบัติการต่างๆ เครื่องเล่นวีดิโอ ๘ เครื่อง เครื่องคอมพิวเตอร์ ๑ เครื่อง ลูกหมุนตัวระบายอากาศ พัดลมติดโรงฝึกงาน ปรับปรุงเวทีหอประชุม เป็นเงิน ๔๔๒,๕๓๕ บาท

- จัดหาทุนทาสีอาคารปัทมานุช โรงเรียนวัดราชโอรส เป็นเงิน ๓๔๐,๐๐๐ บาท

- จัดหาทุนปรับปรุงซ่อมแซมอาคารและจัดทำห้องต่างๆ โรงเรียนวัดราชโอรส เป็นเงิน ๑๐๑,๔๔๗ บาท

- จัดหาทุนปรับปรุงห้องเรียน ห้องน้ำ เป็นต้น ให้โรงเรียนวัดราชโอรส เป็นเงิน ๒๕๐,๐๐๐ บาท

- จัดหาทุนปรับระบบไฟฟ้า งานบันได เป็นต้น อาคารปัทมานุช โรงเรียนวัดราชโอรส เป็นเงิน ๑๖๔,๓๗๗ บาท

- จัดหาทุนปรับปรุงห้องวิทยาศาสตร์ โต๊ะปฏิบัติการ เป็นต้น โรงเรียนวัดราชโอรส เป็นเงิน ๓๙๒,๓๐๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๔๔

- จัดหาทุนสร้างรั้วโรงเรียนวัดราชโอรส บริเวณที่ ๒ ความยาว ๓๓๐ เมตร เป็นเงิน ๔๖๒,๐๐๐ บาท

- จัดหากองทุนไว้พัฒนาโรงเรียน ซื้ออุปกรณ์การศึกษา และอื่นๆ ให้โรงเรียนวัดราชโอรส เป็นเงิน ๕๒๑,๒๕๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๔๕

- จัดหาทุนสร้างบอร์ด ๒ ชุด โต๊ะ-เก้าอี้อัลลอยด์ ๑๗ ชุด บันไดเหล็กสำหรับขึ้นอาคารสระว่ายน้ำ ๑ ชุด กันสาดเชื่อมอาคารปัทมานุชกับอาคารเอนกประสงค์ และกันสาดกันฝนบริเวณอาคารเทพญาณมุนี โรงเรียนวัดราชโอรส เป็นเงิน ๒๘๙,๘๑๘ บาท

- จัดหาทุนซื้ออุปกรณ์มาจัดทำเก้าอี้อัลลอยด์ จำนวน ๒๐ ชุด เป็นเงิน ๓๓,๘๒๕ บาท

- จัดหาทุนซื้อเครื่องทำน้ำเย็น จำนวน ๕ หัวก๊อก และเครื่องกรองน้ำ ให้โรงเรียนวัดราชโอรส เพื่อให้นักเรียนได้ใช้ดื่มในขณะไปเรียนหรือไปจัดกิจกรรมบริเวณสนาม ๒ เป็นเงิน ๑๗,๐๐๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๔๖

- จัดหาทุนสร้างถนนคอนกรีตวางท่อระบายน้ำและปลูกต้นไม้รอบสนามโรงเรียนวัดราชโอรส (ส่วนที่ ๑) เป็นเงิน ๕๔๓,๘๓๖ บาท
- จัดหาทุนปรับปรุงห้องทะเบียน-วัดผลโรงเรียนวัดราชโอรส โดยติดตั้งระบบคอมพิวเตอร์ใหม่ เพื่อใช้ในการจัดเก็บข้อมูล เป็นเงิน ๙๗,๙๖๗ บาท
- จัดหาทุนติดตั้งชุดบานเลื่อนอลูมิเนียม กระจกห้องโสตทัศนศึกษา โรงเรียนวัดราชโอรส จำนวน ๖ บาน เป็นเงิน ๒๘,๘๐๐ บาท
- จัดหาทุนติดตั้งพัดลมไว้ประจำห้องเรียน อาคารราชโมลี และธรรมุเทศาจารย์ โรงเรียนวัดราชโอรส จำนวน ๔๒ เครื่อง เป็นเงิน ๗๖,๐๐๐ บาท
- จัดหาทุนซื้อเครื่องนำเสนอภาพ ๓ เครื่อง เพื่อไว้ประจำงานโสตทัศนศึกษาโรงเรียนวัดราชโอรส เป็นเงิน ๒๑,๐๐๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๔๗

- จัดหาทุนปรับปรุงห้องจริยธรรม ๑ และห้องจริยธรรม ๒ โรงเรียนวัดราชโอรส พร้อมจัดซื้ออุปกรณ์การเรียนการสอน ไว้ประจำห้อง มีโทรทัศน์ เป็นต้นไว้ประจำห้องจริยธรรม เป็นเงิน ๓๙๕,๖๘๐ บาท

- จัดหาทุนซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ กล้องดิจิตอล และต้นไม้ เพื่อไว้ใช้เป็นประโยชน์สำหรับโรงเรียนวัดราชโอรส เป็นเงิน ๕๓,๙๙๐ บาท

- จัดซ่อมบำรุงเครื่องปรับอากาศห้องจริยศึกษา ห้องพักครูพระ ห้องศูนย์สังคมศึกษาโรงเรียนวัดราชโอรส เป็นเงิน ๑๒,๘๐๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๔๘

- จัดหาทุนให้โรงเรียนวัดราชโอรส เพื่อจัดงานวิถีพุทธวิถีไทย ฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท

- จัดหาทุนซื้อเครื่องแอร์ติดห้องจริยธรรม ๒ โรงเรียนวัดราชโอรส จำนวน ๒ เครื่อง เป็นเงิน ๕๕,๐๐๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๔๙

- จัดหาทุนปรับปรุงโรงอาหารโรงเรียนวัดราชโอรส เป็นเงิน ๑,๑๓๑,๙๓๑ บาท

พ.ศ. ๒๕๕๐

- จัดหาทุนสร้างห้องสมุดวิทยบริการโรงเรียนวัดราชโอรส เป็นเงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท

- จัดหาทุนเพื่อพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนวัดราชโอรส เป็นเงิน ๓๒๑,๘๐๐ บาท

- จัดหาทุนสร้างโครงหลังคาที่จอดรถ ที่อาคารราชโมลี โรงเรียนวัดราชโอรส เป็นเงิน ๕๑,๒๔๐ บาท

- จัดหาทุนทำทางเดินขึ้นโรงอาหาร ซื้อเก้าอี้พลาสติกและโต๊ะสแตนเลส สำหรับใช้ในโรงอาหาร เป็นเงิน ๓๔๑,๒๐๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๕๑

- จัดหาทุนทำหอประชุมบนอาคารเอนกประสงค์ เป็นห้องประชุมแบบทันสมัยติดแอร์ เป็นเงิน ๒,๙๗๗,๘๘๘ บาท

- จัดหาทุนปรับปรุงหอประชุมเพิ่มเติมโดยการทาสี ภายนอกอาคารชั้นบนและราวบันได เป็นเงิน ๒๐๕,๕๐๐ บาท

- จัดหาทุนปรับปรุงห้องลูกเสือ เพื่อใช้เก็บอุปกรณ์ต่างๆ เป็นเงิน ๕๘,๘๕๐ บาท

- จัดหาทุนติดตั้งโทรทัศน์วงจรปิดภายในโรงเรียนวัดราชโอรส เป็นเงิน ๓๓๒,๗๐๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๕๒

- จัดหาทุนขยายห้องสมุดไปทางด้านข้าง และมุงหลังคาเมทัลชีส เพื่อประโยชน์ในการให้บริการนักเรียน เป็นเงิน ๖๐,๓๕๔ บาท

- จัดหาทุนสนับสนุนกิจกรรมดนตรีไทยและจัดซื้อเครื่องดนตรีไทย วงปี่พาทย์มอญเครื่องใหญ่ จำนวน ๑ วง และจ้างครูสอนระยะเวลา ๖ เดือน เป็นเงิน ๒๑๙,๐๐๐ บาท

- จัดหาทุนไว้เพื่อพัฒนาโรงเรียนวัดราชโอรส เป็นเงิน ๗๒๐,๖๔๖ บาท

พ.ศ. ๒๕๕๓

- ให้ทุนสนับสนุนกิจกรรมงานนิทรรศการเปิดบ้านลูก ร. ๓ โรงเรียนวัดราชโอรส จัดแสดงและประกวดเพลงลูกทุ่งส่งเสริมวัฒนธรรมไทย เป็นเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท

- จัดหาทุนสร้างหลังคากันแดด มุงหลังคาเมทัลชีสพร้อมพื้นคอนกรีตเสริมเหล็ก เพื่อประโยชน์ในการให้บริการนักเรียน เป็นเงิน ๓,๑๒๒,๐๙๖ บาท

พ.ศ. ๒๕๕๔

- จัดหาทุนปรับปรุงห้องประชุมราชโมลี โดยจัดทำหลังคาเมทัลชีส ป้องกันแดดและน้ำฝน ติดตั้งผ้าม่านหลุยส์ห้องประชุมเล็ก เป็นเงิน ๒๗๓,๔๐๐ บาท
- จัดหาทุนปรับปรุงเวทีห้องประชุมราชโมลี เพื่อให้เกิดความสวยงาม และจัดทำหลังคาเมทัลชีส ชั้น ๑ อาคารราชโมลี เป็นเงิน ๒๒๓,๔๔๖ บาท
- จัดซื้อโต๊ะหมู่บูชาหมู่ ๗ จำนวน ๑ ชุด พร้อมกระถางธูป เชิงเทียน แจกัน พานพุ่ม และพระพุทธรูปให้โรงเรียนวัดราชโอรสไว้ประจำห้องประชุมพิกุล เป็นเงิน ๑๖,๐๐๐ บาท
- จัดหาทุนปรับปรุงห้องน้ำ โรงเรียนวัดราชโอรส เป็นเงิน ๔๗๐,๐๐๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๕๕

- จัดหาทุนเทพื้นคอนกรีตเสริมเหล็กบริเวณหน้าเสาธง เป็นเงิน ๓๓๗,๘๒๕ บาท

พ.ศ. ๒๕๕๖

- จัดหาทุนปรับปรุงถนนคอนกรีตภายในโรงเรียนวัดราชโอรส เป็นเงิน ๙๘๓,๒๐๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๕๙

- จัดหาทุนปรับปรุงห้องฝึกซ้อมดนตรีโรงเรียนวัดราชโอรส เป็นเงิน ๒๗๓,๕๐๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๑

- ร่วมกับโรงเรียนวัดราชโอรสจัดหาทุนสร้างอาคารเฉลิมพระเกียรติพระมหาเจษฎาราชเจ้า เป็นอาคารคอนกรีต ๓ ชั้น เป็นเงิน ๑๓,๘๗๑,๐๐๖.๓๖ บาท

พ.ศ. ๒๕๖๒

- จัดหาทุนสร้างพระบรมรูปสำริดครึ่งพระองค์ รัชกาลที่ ๓ พร้อมทั้งห้องกระจก ผ้าม่าน เครื่องประดับ เป็นเงิน ๖๖๓,๘๘๘ บาท

พ.ศ. ๒๕๖๔

- จัดซื้อเก้าอี้ไม้สักบุนวม จำนวน ๔๐ ตัว ไว้ประจำห้องประชุมอาคารเฉลิมพระเกียรติ พระมหาเจษฎาราชเจ้า เป็นเงิน ๑๑๘,๙๐๐ บาท
- จัดซื้อโต๊ะหมู่บูชา ๑ ชุด ไว้ประจำห้องประชุมอาคารเฉลิมพระเกียรติ พระมหาเจษฎาราชเจ้า เป็นเงิน ๔๘,๐๐๐ บาท
- จัดซื้อชุดเครื่องเสียง ไมโครโฟน และโปรเจคเตอร์ ไว้ประจำห้องประชุมอาคารเฉลิมพระเกียรติ พระมหาเจษฎาราชเจ้า เป็นเงิน ๑๕๐,๐๐๐ บาท

รวมตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๕ – ๒๕๖๔
เป็นเงินทั้งสิ้น ๕๒,๕๘๔,๗๙๓.๓๖ บาท

สถิติการแจกทุนการศึกษาสงเคราะห์แก่นักเรียน ของวัดราชโอรสาราม

พ.ศ.	ทุนระดับชั้น	ทุนละ	จำนวนทุน	เป็นเงิน
๒๕๓๕	มัธยมศึกษาตอนต้น	๑,๐๐๐	๓๕	๓๕,๐๐๐
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	๑,๕๐๐	๑๔	๒๑,๐๐๐
๒๕๓๖	มัธยมศึกษาตอนต้น	๑,๐๐๐	๔๗	๔๗,๐๐๐
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	๑,๕๐๐	๑๔	๒๑,๐๐๐
๒๕๓๗	มัธยมศึกษาตอนต้น	๑,๕๐๐	๓๒	๔๘,๐๐๐
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	๒,๐๐๐	๑๑	๒๒,๐๐๐
๒๕๓๘	มัธยมศึกษาตอนต้น	๑,๕๐๐	๓๒	๔๘,๐๐๐
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	๒,๐๐๐	๑๑	๒๒,๐๐๐
๒๕๓๙	มัธยมศึกษาตอนต้น	๒,๐๐๐	๒๕	๕๐,๐๐๐
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	๒,๕๐๐	๑๒	๓๐,๐๐๐
๒๕๔๐	มัธยมศึกษาตอนต้น	๒,๐๐๐	๖๖	๑๓๒,๐๐๐
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	๒,๕๐๐	๑๒	๓๐,๐๐๐
๒๕๔๑	มัธยมศึกษาตอนต้น	๒,๐๐๐	๕๑	๑๐๒,๐๐๐
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	๒,๕๐๐	๔	๑๐,๐๐๐
๒๕๔๒	มัธยมศึกษาตอนต้น	๒,๐๐๐	๔๕	๙๐,๐๐๐
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	๒,๕๐๐	๔	๑๐,๐๐๐
๒๕๔๓	มัธยมศึกษาตอนต้น	๒,๐๐๐	๔๐	๘๐,๐๐๐
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	๒,๕๐๐	๘	๒๐,๐๐๐

พ.ศ.	ทุนระดับชั้น	ทุนละ	จำนวนทุน	เป็นเงิน
๒๕๔๔	มัธยมศึกษาตอนต้น	๒,๐๐๐	๕๐	๑๐๐,๐๐๐
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	๒,๕๐๐	๔๐	๑๐๐,๐๐๐
๒๕๔๕	มัธยมศึกษาตอนต้น	๓,๐๐๐	๕๒	๑๕๖,๐๐๐
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	๓,๐๐๐	๑๕	๔๕,๐๐๐
๒๕๔๖	มัธยมศึกษาตอนต้น	๓,๐๐๐	๖๓	๑๘๙,๐๐๐
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	๓,๐๐๐	๔	๑๒,๐๐๐
๒๕๔๗	มัธยมศึกษาตอนต้น	๒,๕๐๐	๘๐	๒๐๐,๐๐๐
๒๕๔๘	ประถมศึกษา	๑,๐๐๐	๓๐	๓๐,๐๐๐
	มัธยมศึกษาตอนต้น	๒,๐๐๐	๑๐	๒๐,๐๐๐
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	๒,๕๐๐	๑๓	๓๒,๕๐๐
๒๕๔๙	ประถมศึกษา	๑,๐๐๐	๑๕	๑๕,๐๐๐
	ประถมศึกษา (เด็กวัด)	๒,๐๐๐	๒	๔,๐๐๐
	มัธยมศึกษาตอนต้น	๒,๐๐๐	๒๔	๔๘,๐๐๐
	มัธยมศึกษาตอนต้น (เด็กวัด)	๓,๐๐๐	๑	๓,๐๐๐
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	๒,๕๐๐	๑๘	๔๕,๐๐๐
	ปวช. (เด็กวัด)	๓,๐๐๐	๒	๖,๐๐๐
	อุดมศึกษา	๕,๐๐๐	๓	๑๕,๐๐๐
	อุดมศึกษา (พิเศษ ๑)	๑๐,๐๐๐	๑	๑๐,๐๐๐
	อุดมศึกษา (พิเศษ ๒)	๒๕,๐๐๐	๑	๒๕,๐๐๐
๒๕๕๐	ประถมศึกษา	๑,๕๐๐	๒๕	๓๗,๕๐๐
	มัธยมศึกษาตอนต้น	๒,๕๐๐	๓๐	๗๕,๐๐๐

พ.ศ.	ทุนระดับชั้น	ทุนละ	จำนวนทุน	เป็นเงิน
	มัธยมศึกษาตอนต้น (เด็กวัด)	๓,๐๐๐	๑	๓,๐๐๐
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	๓,๐๐๐	๒๒	๖๖,๐๐๐
	อุดมศึกษา	๕,๐๐๐	๓	๑๕,๐๐๐
	อุดมศึกษา (พิเศษ)	๑๐,๐๐๐	๑	๑๐,๐๐๐
๒๕๕๑	ประถมศึกษา	๑,๕๐๐	๒๕	๓๗,๕๐๐
	มัธยมศึกษาตอนต้น	๒,๕๐๐	๓๐	๗๕,๐๐๐
	มัธยมศึกษาตอนต้น (เด็กวัด)	๓,๐๐๐	๒	๖,๐๐๐
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	๒,๕๐๐	๒๑	๕๒,๕๐๐
	มัธยมศึกษาตอนปลาย(เด็กวัด)	๓,๐๐๐	๒	๖,๐๐๐
	อุดมศึกษา	๕,๐๐๐	๓	๑๕,๐๐๐
	อุดมศึกษา (พิเศษ)	๑๐,๐๐๐	๑	๑๐,๐๐๐
๒๕๕๒	ประถมศึกษา	๑,๕๐๐	๒๕	๓๗,๕๐๐
	มัธยมศึกษาตอนต้น	๓,๐๐๐	๒๖	๗๘,๐๐๐
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	๓,๐๐๐	๒๕	๗๕,๐๐๐
	อุดมศึกษา	๕,๐๐๐	๕	๒๕,๐๐๐
	อุดมศึกษา (พิเศษ)	๑๐,๐๐๐	๑	๑๐,๐๐๐
๒๕๕๓	ประถมศึกษา	๑,๕๐๐	๓๑	๔๖,๕๐๐
	มัธยมศึกษาตอนต้น	๓,๐๐๐	๒๔	๗๒,๐๐๐
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	๓,๐๐๐	๒๕	๗๕,๐๐๐
	อุดมศึกษา	๕,๐๐๐	๑๐	๕๐,๐๐๐

พ.ศ.	ทุนระดับชั้น	ทุนละ	จำนวนทุน	เป็นเงิน
๒๕๕๔	ประถมศึกษา	๑,๕๐๐	๓๕	๕๒,๕๐๐
	มัธยมศึกษาตอนต้น	๓,๐๐๐	๓๐	๙๐,๐๐๐
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	๓,๐๐๐	๒๖	๗๘,๐๐๐
	อุดมศึกษา	๕,๐๐๐	๑๑	๕๕,๐๐๐
๒๕๕๕	ประถมศึกษา	๑,๕๐๐	๓๕	๕๒,๕๐๐
	มัธยมศึกษาตอนต้น	๓,๐๐๐	๒๕	๗๕,๐๐๐
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	๓,๐๐๐	๒๕	๗๕,๐๐๐
	อุดมศึกษา	๕,๐๐๐	๑๐	๕๐,๐๐๐
๒๕๕๖	ประถมศึกษา	๑,๕๐๐	๓๕	๕๒,๕๐๐
	มัธยมศึกษาตอนต้น	๓,๐๐๐	๑๕	๔๕,๐๐๐
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	๓,๐๐๐	๓๓	๙๙,๐๐๐
	อุดมศึกษา	๕,๐๐๐	๑๑	๕๕,๐๐๐
๒๕๕๗	ประถมศึกษา	๑,๕๐๐	๓๕	๕๒,๕๐๐
	มัธยมศึกษาตอนต้น	๓,๐๐๐	๑๘	๕๔,๐๐๐
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	๓,๐๐๐	๒๔	๗๒,๐๐๐
	อุดมศึกษา	๕,๐๐๐	๑๕	๗๕,๐๐๐
๒๕๕๘	ประถมศึกษา	๑,๕๐๐	๔๑	๖๑,๕๐๐
	มัธยมศึกษาตอนต้น	๓,๐๐๐	๒๐	๖๐,๐๐๐
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	๓,๐๐๐	๒๐	๖๐,๐๐๐
	อุดมศึกษา	๕,๐๐๐	๑๓	๖๕,๐๐๐

พ.ศ.	ทุนระดับชั้น	ทุนละ	จำนวนทุน	เป็นเงิน
๒๕๕๙	ประถมศึกษา	๑,๕๐๐	๔๐	๖๐,๐๐๐
	มัธยมศึกษาตอนต้น	๓,๐๐๐	๒๐	๖๐,๐๐๐
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	๓,๐๐๐	๒๒	๖๖,๐๐๐
	อุดมศึกษา	๕,๐๐๐	๙	๔๕,๐๐๐
๒๕๖๐	ประถมศึกษา	๑,๕๐๐	๔๐	๖๐,๐๐๐
	มัธยมศึกษาตอนต้น	๓,๐๐๐	๒๔	๗๒,๐๐๐
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	๓,๐๐๐	๒๔	๗๒,๐๐๐
	อุดมศึกษา	๕,๐๐๐	๑๖	๘๐,๐๐๐
๒๕๖๑	ประถมศึกษา	๑,๕๐๐	๔๐	๖๐,๐๐๐
	มัธยมศึกษาตอนต้น	๓,๐๐๐	๒๕	๗๕,๐๐๐
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	๓,๐๐๐	๒๐	๖๐,๐๐๐
	อุดมศึกษา	๕,๐๐๐	๑๖	๘๐,๐๐๐
๒๕๖๒	ประถมศึกษา	๑,๕๐๐	๔๐	๖๐,๐๐๐
	มัธยมศึกษาตอนต้น	๓,๐๐๐	๒๕	๗๕,๐๐๐
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	๓,๐๐๐	๒๕	๗๕,๐๐๐
	อุดมศึกษา	๕,๐๐๐	๑๓	๖๕,๐๐๐
๒๕๖๓	ประถมศึกษา	๑,๕๐๐	๔๐	๖๐,๐๐๐
	มัธยมศึกษาตอนต้น	๓,๐๐๐	๒๕	๗๕,๐๐๐
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	๓,๐๐๐	๒๕	๗๕,๐๐๐
	อุดมศึกษา	๕,๐๐๐	๑๐	๕๐,๐๐๐
๒๕๖๔	ไม่มีการแจกทุนการศึกษา			

พ.ศ.	ทุนระดับชั้น	ทุนละ	จำนวนทุน	เป็นเงิน
๒๕๖๕	ประถมศึกษา	๑,๕๐๐	๔๐	๖๐,๐๐๐
	มัธยมศึกษาตอนต้น	๓,๐๐๐	๒๕	๗๕,๐๐๐
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	๓,๐๐๐	๒๕	๗๕,๐๐๐
	รวมทั้งสิ้น		**๒,๒๙๓**	**๕,๑๖๕,๕๐๐**

พระคัมภีร์วชิรสารัตถสังคหะ

พระพรหมวชิรปัญญาจารย์ ราชบัณฑิต

คัมภีร์ หมายถึง **หนังสือ ตำราที่สำคัญทางศาสนา** สำหรับหนังสือตำราในพระพุทธศาสนา นิยมเรียกยกย่องโดยเพิ่มคำว่า "พระ" ไว้หน้าชื่อตำรา เช่น พระคัมภีร์อรรถกถา พระคัมภีร์ฎีกา พระคัมภีร์ธรรมบท เป็นต้น เพื่อให้เห็นว่าเป็นคัมภีร์สำคัญ มีคุณค่าควรแก่การศึกษา ควรแก่การเก็บรักษาคุ้มครองไว้มิให้เสียหาย **พระคัมภีร์วชิรสารัตถสังคหะ** นี้ก็เป็นหนังสืออีกเล่มหนึ่งที่ท่านนิยมเรียกว่าเป็นพระคัมภีร์ เพราะพระมหาเถระผู้รจนาคัมภีร์นี้เป็นพระมหาเถระผู้มีปรีชาญาณแตกฉานในพระไตรปิฎกและนิรุกติ มีนามว่า **พระสิริรัตนปัญญาเถระ** ผู้รจนาคัมภีร์ ชินมาลีปกรณ์ โดยรจนาเรียบร้อยเมื่อปี พ.ศ. ๒๐๗๘ ให้ชื่อคัมภีร์ว่า **วชิรสารัตถสังคหะ** ซึ่งแปลว่า **คัมภีร์เป็นที่รวบรวมอรรถะอันเป็นสาระประดุจเพชรไว้** หมายความว่า อรรถะอันเป็นสาระที่ปรากฏอยู่ในปกรณ์ต่าง ๆ ตามที่อาจารย์ผู้รจนาปกรณ์นั้น ๆ ได้แสดงไว้ พระสิริรัตนปัญญาเถระได้รวบรวมนำมาแสดงไว้ในพระคัมภีร์นี้โดยสิ้นเชิง เป็นประหนึ่งว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการคัดเลือกเพชร ได้คัดเลือกเพชรเม็ดเอก ๆ จากแหล่งต่าง ๆ มารวบรวมไว้ แล้วจัดทำเป็นเครื่องประดับอันสวยงามอีกชั้นหนึ่ง

พระคัมภีร์นี้เพิ่งได้รับการพิมพ์ครั้งแรกในประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๒ ยังมิได้แพร่หลายมากนัก และยังไม่ได้ถูกกำหนดให้เป็นแบบเรียนในวงการศึกษาแผนกบาลี เพราะฉะนั้นจึงเป็นพระคัมภีร์สำคัญที่อยู่ในแวดวงจำกัดผู้มีความสนใจใฝ่รู้ ต้องการได้สัมผัสรสบาลีจากคัมภีร์ที่เป็นภาษาบาลีจึงจะสืบค้นแสวงหามาศึกษาและทำความเข้าใจ ทั้งนี้เพราะพระคัมภีร์นี้เป็นพระคัมภีร์ที่มีเนื้อหาค่อนข้างยาก มีความละเอียดลึกซึ้ง เข้าใจสาระยาก แปลก็ยาก แต่ได้รับการแปลไว้แล้ว โดย นาวาอากาศเอก แย้ม ประพัฒน์ทอง ในการพิมพ์ครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๒ นั้น

คำสำคัญ พระคัมภีร์วชิรสารัตถสังคหะ

สาระเบื้องต้น

พระคัมภีร์วชิรสารัตถสังคหะ ท่านรจนาเป็นรูปฉันทลักษณ์ทั้งหมด คือรจนาเป็นปัฐยาวัตรฉันท์ มีอินทรวิเชียรฉันท์คั่นอยู่บ้าง แยกออกเป็นแม่บทหรือหัวข้อได้ ๑๙ หัวข้อ เริ่มต้นด้วยบท อาทิสังเกต จนถึงบทปกิณณกะ แต่ละบทได้ให้ประโยชน์เป็นอันมาก เพราะได้บรรจุศาสตร์ต่างๆ ไว้คือ นิรุกติศาสตร์ โหราศาสตร์ คณิตศาสตร์ อลังการศาสตร์ อักษรศาสตร์ คันธัพพศาสตร์ และหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาครบถ้วนทั้ง ๓ ปิฎก เป็นคัมภีร์สมชื่อที่ว่า **"วชิรสารัตถสังคหะ"** คัมภีร์เป็นที่รวบรวมอรรถะอันเป็นสาระประดุจเพชร ต่อไปนี้จักยกหัวข้อที่สาคัญๆ มาแสดงเป็นตัวอย่าง เพื่อประเทืองปัญญา.

ประณามคาถา

บทไหว้ครู

สนฺตํ สนฺเตหิ ปูชิตํ　　พุทฺธํ พุทฺเธน เทสิตํ
ธมฺมํ ธมฺมวรํ ลทฺธํ　　สงฺฆํ สงฺฆวรํ นเม ฯ

ข้าพเจ้า (สิริรัตนปัญญาเถระ) ขอน้อมนมัสการพระพุทธเจ้าผู้ทรงสงบแล้ว อันสัตบุรุษทั้งหลายพากันบูชาแล้ว ขอน้อมนมัสการพระธรรมเจ้า อันพระพุทธเจ้าทรงแสดงไว้ ขอน้อมนมัสการพระสังฆเจ้า ผู้ได้รับพระธรรมเจ้าอันประเสริฐแล้ว เป็นหมู่ที่ประเสริฐ.

คาถานี้มีบทที่ประกอบด้วยพยัญชนะพ้องกันทั้งนั้น คือ **สนฺตํ สนฺเตหิ, พุทฺธํ พุทฺเธน, ธมฺมํ ธมฺมวรํ, สงฺฆํ สงฺฆวรํ** เป็นการแสดงถึงความเชี่ยวชาญในอลังการศาสตร์

พาหิฆานุตฺตุตฺตยํ วนฺเท　　กาวามาติวิธาหรํ
ตสฺเสว อานุภาเวน　　โสตฺถิ เม โหตุ สพฺพทา ฯ

ข้าพเจ้าน้อมไหว้พระรัตนตรัยมีพระพุทธเจ้าเป็นต้น มีพระสงฆ์เป็นที่สุด ด้วยทวารทั้งสาม คือกายวาจาและใจอย่างนอบน้อม ด้วยอานุภาพแห่งพระรัตนตรัยนั้นนั่นเทียว ขอความสวัสดีจงมีแก่ข้าพเจ้าในกาลทั้งปวง.

คาถานี้แสดงถึงความฉลาดในนิรุกติศาสตร์ ที่ตรงกับคำกล่าวที่ว่า **“เห็นอักขระต้นก็ทราบถึงอักขระปลาย”** ดังบทประพันธ์ว่า **พาทิฆานุตตุตยํ** ซึ่งแปลได้ว่า พระรัตนตรัยมี พระพุทธเจ้าเป็นต้น มีพระสงฆ์เป็นที่สุด เพราะแยกคำได้ว่า พาทิ คือ พ + อาทิ = พ คือ พระพุทธเจ้า อาทิ คือ เบื้องต้น ฆานตฺ ฆ +อนฺต = ฆ คือ สังฆ อนฺต คือที่สุด และบทว่า **กาวามาติวิธาทรํ** ซึ่งแปลได้ว่า ด้วยทวารทั้งสาม คือ กาย วาจา และใจ อย่างนอบน้อม ซึ่งและบทเป็นคำต้นของ กาย วาจา และมโน

บทอาทิสังเกต
สังเกตอักขระหนต้น

อาทิสังเกต คือถ้อยคำที่ผูกเป็นฉันท์ โดยยกเอาแต่อักษรต้นคำของแต่ละคำมาแต่ง เวลาแปลจำต้องรู้คำเต็มจึงจะสามารถแปลได้ใจความ เช่น

พุธสํ มงฺคลํ โลเก ทุกฺขนาสกรํ วรํ
พุธสํ สรณํ คจฺฉ สุขกาโมสิ เจ ตฺวํ ฯ

พุธสํ เป็นมงคลในโลก กระทำความทุกข์ให้พินาศ เป็นสิ่งประเสริฐ ขอท่านจงถึงพุธสํ เป็นสรณะเถิด ถ้าท่านต้องการความสุข.

คาถานี้ คำว่า **พุธสํ** ยกเอาอักษรต้นคำของแต่ละคำมาเรียงต่อกัน คือ **พุ** เป็นอักษรต้นของคำว่า **พุทฺธ ธ** เป็นอักษรต้นของคำว่า**ธมฺม สํ** เป็นอักษรต้นของคาว่า **สงฺฆ** เมื่อนำมารวมกันก็เป็น **พุธสํ** ซึ่งแปลว่า พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

ทิสํ ปวากํ อาสีวา สสสสํ สถาวโต

สโล สีโท ปโม หนฺตฺวา อกตมธิคจฺฉติ ฯ

โดยสภาพ ทิ และ สํ สงเคราะห์ในปะ วา กํ และ อา สงเคราะห์ใน สี วา สะ และสะสงเคราะห์ใน สะ บุคคลใช้ สะ กำจัด โล ใช้ สี กำจัด โม ใช้ ปะ กำจัด โม แล้ว ย่อมได้บรรลุถึงพระนิพพาน (อันปัจจัยอะไรๆ ทำไม่ได้)

ในคาถานี้ ท่านหยิบเอาอักษรตัวต้นคำมาแสดงไว้ดังนี้

ทิ คือ สมฺมาทิฏฺจิ สํ คือ **สมฺมาสงฺกปฺป**

๒ อักขระ นี้ สงฺคหิต สงเคราะห์เป็น **ปะ** คือ ปญฺญา

วา คือ **สมฺมาวาจา** **ก** คือ **สมฺมากมฺมนฺต**

อา คือ **สมฺมาอาชีวะ**

๓ อักขระนี้ สงเคราะห์เป็น **สี** คือ **สีละ**

วา คือ **สมฺมาวายาม** **สะ** คือ **สมฺมาสติ**

สะ คือ **สมฺมาสมาธิ**

๓ อักขระนี้สงเคราะห์เป็น **ส** คือ **สมาธิ**

จ ภ ก สาติ ธีเรน จปิตา จตุรกฺขรา

ฆเอเกเกเน กปาทนฺตุ กตํ เทฺว จตุโรปิ จ ฯ

อักขระหนต้น ๔ อักขระ คือ จ ภ ก ส กวีแต่งเป็นบทประพันธ์ด้วยอักขระตัวหนึ่งเป็น ๑ บาท ก็ได้ ๒ บาท ก็ได้ หรือ ๔ บาทก็ได้

จช ทุชฺชนสํสคฺคํ ภช สาธุสมาคมํ

กร ปุญฺญมโหรตฺตํ สร นิจฺจมนิจฺจตํ ฯ

จงละการสังสรรค์กับทรชน จงคบหาสมาคมกับสาธุชน จงทำบุญทุกวันคืน จงนึกถึงความไม่เที่ยงเป็นนิจ.

คาถานี้โบราณาจารย์เรียกว่า **“กาสลัก”** น่าจะมีความหมายไปในทางเป็นกลบทของอลังการ คือการแต่งฉันท์ในภาษาบาลีที่ใช้กิริยาศัพท์ที่เป็นลหุล้วนๆ สกัดไว้หน้าของแต่ละบาท กิริยาศัพท์ที่เป็นลหุ คือ **จช กช กร สร** มีความหมายว่าเคลื่อนไหวเร็ว จึงสมมติเป็นกา และเพราะนำมาวางไว้ต้นบาท เท่ากับสกัดเนื้อความในแต่ละบาทให้ขาดความลงเพียงแค่นั้น ไม่มีความเชื่อมกับบาทอื่นเท่ากับสลักไว้ เมื่อรวมกันจึงเป็น **“กาสลัก”**

จเชยฺย ทุมฺมิตฺตํ พาลํ อาสีวิสํว มาณโว

ภณฺเชยฺย ปาปกํ กมฺมํ นฬาคารํว กุญฺชโร

กเรยฺย กุสลํ สพฺพํ สิวํ นิพฺพานมาวหํ

สเรยฺย อนิจฺจํ นิจฺจํ นิพฺพิทาญาณโคจรํ ฯ

พึงเว้นมิตรชั่วซึ่งเป็นคนพาล เหมือนคนเว้นอสรพิษฉะนั้น พึงทำลายกรรมอันเป็นบาป เหมือนช้างสารทำลายโรงที่สร้างด้วยไม้อ้อฉะนั้น พึงกระทำกุศลทั้งปวง อันเป็นเหตุนำมาซึ่งพระนิพพาน อันเป็นแดนสว่างไสว พึงระลึกถึงอนิจจัง อันเป็นอารมณ์แห่งนิพพิทาญาณเนืองๆ.

คาถานี้ มีอักขระที่เป็นหนต้น คือ **จ ภ ก ส** ท่านประกอบเป็นกิริยาศัพท์สกัดไว้ข้างหน้าเช่นเดียวกัน จะเรียกคาถานี้ว่าเป็น "กาสลัก" ก็คงได้

บทอันตสังเกต
สังเกตอักขระหนปลาย

อันตสังเกต คือถ้อยคำที่ผูกเป็นฉันท์ โดยยกเอาแต่อักษรตัวปลายคำของแต่ละคำมาแต่ง คล้ายกับนำคำมาย่อไว้ เวลาแปล ต้องเข้าใจคำเต็มจึงจะแปลได้ความ เช่น

มินฺตา ทส ปทา ปญฺจ- ปญฺญาสวณฺณลงฺกตา
ปูริตา เยน โส โลเก อคฺคปุคฺคลตํ คโต.

บท ๑๐ ประการมี มิ อักขระเป็นที่สุด ประดับด้วยอักขระ ๕๕ อักขระ อันท่านผู้ใดบำเพ็ญเต็มที่แล้ว ท่านผู้นั้นย่อมถึงความเป็นบุคคลผู้เลิศในโลก.

คาถานี้ บท ๑๐ ประการที่มี มิ อักขระเป็นที่สุด และมี ๕๕ อักขระ ก็คือ บารมี ๑๐ ประการได้แก่ ทานบารมี สีลบารมี เนกขัมมบารมี ปัญญาบารมี วิริยบารมี ขันติบารมี สัจจบารมี อธิษฐานบารมี เมตตาบารมี อุเบกขาบารมี นับรวมกันป็นอักษรหรือพยางค์ได้ ๕๕ อักษร

ติปทํ มนสากาสิ ตานฺตมฏฺจกฺขรํ สทา
โย โส เจนฺติมเทหฏฺโจ สิวํ ทุกฺขกฺขยํ คโต ฯ

บุคคลใด กระทำบททั้ง ๓ มี ๘ อักษร มี อักษร ตา เป็นที่สุดไว้ในใจทุกเมื่อ บุคคลนั้น ถ้าตั้งอยู่ในฐานะที่มีร่างกายเป็นที่สุด ย่อมเป็นผู้บรรลุพระนิพพาน อันเป็นที่สิ้นทุกข์.

คาถานี้แสดงถึงไตรลักษณะ โดยกล่าวถึงบท ๓ คือ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ซึ่งมี ๘ อักษร

สาที สตฺต ปทา กฺขานฺตา ภูปาลวสุสนฺนิภา
สุตา จ ธาริตา เยน นิโรโค โส สุขี สทา ฯ

บท ๗ ประการ มีอักขระคือ ส เป็นเบื้องต้น มีอักขระคือ กฺขา เป็นที่สุด เปรียบได้กับแก้วของพระเจ้าจักรพรรดิ บุคคลใดสดับแล้ว และทรงจำไว้ บุคคลนั้นย่อมไร้โรค มีความสุขทุกเมื่อ.

คาถานี้แสดงบท ๗ คือ โพชฌงค์ ๗ ซึ่งมี ส อักขระ เป็นเบื้องต้น มีอักขระคือ กฺขา เป็นที่สุด ได้แก่ สติ ธัมมวิจยะ วิริยะ ปีติ ปัสสัทธิ สมาธิ อุเบกฺขา ว่าเป็นสมบัติจักรพรรดิ ทำให้หายโรคได้ ทำให้มีความสุขได้

บทปฏิโลมักขระ
ย้อนอักษร

ปฏิโลมักขระ คือบทประพันธ์ที่แต่งย้อนอักษร กลับหน้าเป็นหลัง เวลาอ่านให้ถูกรูปศัพท์ ต้องอ่านจากข้างหลังก่อนจึงจะทราบว่ารูปศัพท์เป็นอย่างไร เช่น คำว่า **ถนา** คือ **นาถ ถนากโล** คือ **โลกนาถ** เวลาแปลก็เช่นเดียวกัน ต้องกลับอักษรก่อนจึงจะแปลได้ เช่น

ถนากโลนฺท นิมุ ตํ มิมาน คือ โลกนาถํ มุนินฺท ตํ นมามิ
สีเหมโชปูรสุราสุโนชิ คือ มเหสี สุราสุรปูโช ชิโน
ภีลาณทาญฺญพพุสโย ทหาม คือ ญาณลาภี สพฺพญฺญู มหาทโย
โถนากโลโท รว โรว โรวี คือ โลกนาโถ วรโท วโร วีโร ฯ

พระชินเจ้าพระองค์ใด ทรงแสวงพระคุณอันใหญ่หลวง เป็นที่บูชาของเทวดาและมนุษย์ ทรงได้พระญาณ ทรงทราบธรรมทุกประการ ทรงมีพระกรุณามาก เป็นที่พึ่งของโลก โปรดประทานพระธรรมอันประเสริฐ ทรงเป็นผู้ประเสริฐ เป็นวีรชน ข้าพเจ้าขอนอบน้อมพระชินเจ้าพระองค์นั้น ผู้เป็นที่พึ่งของโลก เป็นพระจอมมุนี.

โรนโมกาขสุเจส   โลกูกฺฏิปกฺขทุทิย

ปิจิทากยฺยเรกน   ปิปาญฺณํ ปุยฺยเนจิสุ ฯ

ข้อความที่กลับหน้ากลับหลังกันแล้ว เป็น

โรนโมกาขสุเจส อ่านว่า **นโร สุขกาโม สเจ**

โลกูกฺฏิปกฺขทุทิย อ่านว่า **ทุกฺขปฏิกฺกูโล ยทิ**

ปิจิทากยฺยเรกน อ่านว่า **กทาจิปิ กเรยฺย น**

ปิปาญฺณํ ปุยฺยเนจิสุ อ่านว่า **ปิปาณฺ ปุญฺณํ สุจิเนยฺย ฯ**

ถ้าคนต้องการความสุข ถ้าเกลียดความทุกข์ ไม่พึงทำบาปในกาลไหน พึงสั่งสมด้วยดีซึ่งบุญ ฯ

บทอาทิปาโทตตระ
ไขที่บาทต้น

อาทิปาโทตตระ คือ บทประพันธ์ที่วางคำไขหรือคำตอบไว้ที่บาทต้น ส่วนคำถามอยู่บาทหลัง ดังตัวอย่าง

ภูทกํ วายุ ยตินฺโท   กา สตฺเต ธรณิญฺจ กํ

ธาเรติ โก ชลํ สีลํ   โก โก ทสพลํ วท.

แผ่นดิน น้ำ ลม พระภิกษุ พระจอมสงฆ์ อะไรทรงสัตว์ไว้ อะไรทรงธรณี อะไรทรงน้ำ ใครทรงศีล ใครทรงกำลัง ๑๐ เชิญท่านแถลง.

ถี นีรํ สา ธุโม ปาปิ　　การิสีนํ กมฺคินํ
โกชานํ โก รวินฺทูนํ　　กํ มลํ ปุญฺญเจตโส.

หญิง น้ำ หมา ควัน บาป อะไรเป็นข้าศึกของหมู่ฤาษี อะไรเป็นข้าศึกของไฟ อะไรเป็นข้าศึกของหมู่แพะ อะไรเป็นข้าศึกของดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ อะไรเป็นมลทินของกุศลจิต.

บทอันตปาโทตตระ
ไขที่บาทสุดท้าย

อันตปาโทตตระ คือ บทประพันธ์ที่วางคำถามไว้ที่บาทต้น วางคำตอบไว้บาทสุดท้าย ดังตัวอย่าง

สีลํ โก ปาติ ปาติ　　กุํ กุยา โก สุสุนฺทโร
โก โพเธสิ ปชมฺโพชํ　　ยติ ราชา รวิสฺสโร ฯ

ใครรักษาศีล ใครรักษาแผ่นดิน ใครงดงามยิ่งในแผ่นดิน ใครยังดอกบัวคือประชาให้ตรัสรู้ ภิกษุ พระราชา ดวงอาทิตย์ และผู้ยิ่งใหญ่กว่าดวงอาทิตย์.

โก กญฺชํ สามิกํ กา โก　　โพเธตฺยฏฺจตฺชฺชเน
สภากฺโก โก ภวกฺโก โก　　รวิราชา กวิสฺสโร ฯ

อะไรยังดอกบัวให้บาน อะไรยังเจ้าของให้เบิกบาน ใครยังชน ๔๒ คนให้ตื่น ใครเป็นดวงอาทิตย์ในสภา ใครเป็นดวงอาทิตย์ในภพ ดวงอาทิตย์ สมบัติ พระอินทร์ กวี พระจอมกวี.

บทปัญหสโมตตระ
ตอบเท่าถาม

ปัญหสโมตตระ คือ บทประพันธ์ที่ท่านใช้ศัพท์มีความหมายเป็นคำถามและคำตอบในตัว คือใช้ศัพท์ที่มีหลายความหมาย เวลาแปล จำต้องเข้าใจศัพท์และความหมายไปพร้อมกัน ดังตัวอย่าง

เทหินํ โก กมิจฺฉนฺโต กุยา นิหจฺจ ชาณุกํ

กสฺมึ กตฺวาญฺชลึ นาถํ ยาจติ ธมฺมมีริตุ ฯ

ถาม ใครปรารถนาอะไรแก่หมู่สัตว์ จรดชาณุในที่ไหน กระทำอัญชลี ณ ส่วนไหน ทูลอาราธนาพระนาถะ เพื่อทรงแสดงธรรม

ตอบ พระพรหม (สหัมบดี) ปรารถนาความสุขแก่หมู่สัตว์ จรดชาณุที่แผ่นดิน กระทำอัญชลีเหนือเศียร ทูลอาราธนาพระนาถะ เพื่อทรงแสดงธรรม.

ศัพท์ในคาถานี้มีความหมายต่างกัน คือ

โก = ใคร **โก** = พระพรหม

กํ = อะไร **กํ** = ความสุข

กุยา = ในที่ไหน **กุยา** = ที่แผ่นดิน

กสฺมึ = ในส่วนไหน **กสฺมึ** = เหนือเศียร

อุณฺหกาเล กมิจฺฉนฺติ กมิจฺฉนฺติ ปิปาสิตา

ปจฺจามิตฺตา กมิจฺฉนฺติ กมิจฺฉนฺติ ทุกฺขฏฺฏิตา ฯ

ถาม คนทั้งหลายต้องการอะไรในยามร้อน คนที่ระหาย แล้วต้องการอะไร ปัจจามิตรต้องการอะไรกัน คนที่ระทมทุกข์ต้องการอะไร

ตอบ คนทั้งหลายต้องการลมในยามร้อน คนที่ระหาย แล้วต้องการน้ำ ปัจจามิตรต้องการศีรษะกัน คนที่ระทมทุกข์ต้องการความสุข.

คาถานี้ แสดงศัพท์คือ ก มีความหมายได้หลายอย่าง คือ อะไร ลม น้ำ ศีรษะ ความสุข.

กำหนดการ
งานบำเพ็ญกุศลอุทิศถวายอดีตเจ้าอาวาส
และอุทิศให้ผู้มีอุปการคุณต่อวัดในอดีต ปีที่ ๗๗
วัดราชโอรสาราม เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ (แรม ๑๒ ค่ำ เดือน ๑๐)

เวลา ๑๘.๓๐ น. พระภิกษุสามเณรทุกรูปมาติกา-บังสุกุล เจริญจิตตภาวนา

อุทิศถวายอดีตเจ้าอาวาสเป็นการภายใน

วันศุกร์ ที่ ๒๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ (แรม ๑๓ ค่ำ เดือน ๑๐)

เวลา ๑๔.๓๐ น. แจกทุนการศึกษาแก่นักเรียน

เวลา ๑๖.๐๐ น. พระสงฆ์ ๒๖ รูป สวดพระพุทธมนต์ ถวายจตุปัจจัย-ไทยธรรม กรวดน้ำ รับพร ทำพิธีถวายสักการะอนุสาวรีย์อดีตเจ้าอาวาส

เป็นเสร็จพิธี

รายนามพระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์สวดพระพุทธมนต์
งานบำเพ็ญกุศลอุทิศถวายแด่อดีตเจ้าอาวาส
และอุทิศให้ผู้มีอุปการคุณต่อวัดในอดีต ปีที่ ๗๗
วัดราชโอรสาราม เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร
วันศุกร์ ที่ ๒๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕
เวลา ๑๖.๐๐ น.

๑. สมเด็จพระมหาธีราจารย์	วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม/พระนคร/กรุงเทพฯ
๒. พระพรหมโมลี	วัดปากน้ำ/ภาษีเจริญ/กรุงเทพฯ
๓. พระพรหมบัณฑิต	วัดประยุรวงศาวาส/ธนบุรี/กรุงเทพฯ
๔. พระพรหมกวี	วัดกัลยาณมิตร/ธนบุรี/กรุงเทพฯ
๕. พระพรหมเวที	วัดพระปฐมเจดีย์/เมืองฯ/นครปฐม
๖. พระพรหมเสนาบดี	วัดปทุมคงคา/สัมพันธวงศ์/กรุงเทพฯ
๗. พระพรหมวชิรมุนี	วัดสุทัศนเทพวราราม/พระนคร/กรุงเทพฯ
๘. พระพรหมวัชรเมธี	วัดอรุณราชวราราม/บางกอกใหญ่/กรุงเทพฯ
๙. พระธรรมกิตติมุนี	วัดเฉลิมพระเกียรติ/เมืองฯ/นนทบุรี
๑๐. พระธรรมรัตนมงคล	วัดพนัญเชิง/พระนครศรีอยุธยา
๑๑. พระธรรมโพธิมงคล	วัดสระเกศ/ป้อมปราบศัตรูพ่าย/กรุงเทพฯ
๑๒. พระธรรมราชานุวัตร	วัดโมลีโลกยาราม/บางกอกใหญ่/กรุงเทพฯ
๑๓. พระธรรมวชิรโมลี	วัดยานนาวา/สาทร/กรุงเทพฯ
๑๔. พระเทพประสิทธิมนต์	วัดศรีสุดาราม/บางกอกน้อย/กรุงเทพฯ

๑๕. พระเทพศาสนาภิบาล	วัดไร่ขิง/สามพราน/นครปฐม
๑๖. พระเทพวัชราจารย์	วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม/พระนคร/กรุงเทพฯ
๑๗.พระราชวชิรดิลก	วัดเพชรสมุทร/เมืองฯ/สมุทรสงคราม
๑๘. พระราชรัตนโสภณ	วัดบางนานอก/บางนา/กรุงเทพฯ
๑๙. พระสิรินันทมุนี	วัดนางนอง/จอมทอง/กรุงเทพฯ
๒๐. พระวิเชียรโมลี	วัดหนัง/จอมทอง/กรุงเทพฯ
๒๑. พระมงคลรัตโนภาส	วัดเรืองยศสุทธาราม/บางคอแหลม/กรุงเทพฯ
๒๒.พระครูสิริธรรมธาดา	วัดไพชยนต์พลเสพย์/พระประแดง/สมุทรปราการ
๒๓.พระครูโสภณพิหารกิจ	วัดกระทุ่ม(เสือปลา)/ประเวศ/กรุงเทพฯ
๒๔. พระครูเมตตามงคลวิศิษฏ์	วัดวิศิษฏ์บุญญาวาส/ทวีวัฒนา/กรุงเทพฯ
๒๕. พระครูโสภิตวิริยาภรณ์	วัดจุฬามณี/อัมพวา/สมุทรสงคราม
๒๖. พระครูวิกรมวัชรกิจ	วัดไตรโลก/เมืองฯ/เพชรบุรี

รายนามเจ้าภาพถวายไทยธรรมพระสวดพระพุทธมนต์ งานบำเพ็ญกุศลอุทิศถวายแด่อดีตเจ้าอาวาส และอุทิศให้ผู้มีอุปการคุณต่อวัดในอดีต ปีที่ ๗๗ วัดราชโอรสาราม เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร วันศุกร์ ที่ ๒๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕

๑. คุณพิศิษฐ์ ปัทมสัตยาสนธิ คุณขันทอง อุดมมหันติสุข

๒. คุณเอกลักษณ์ ปัทมสัตยาสนธิ และครอบครัว

๓. คุณสุวรรณ คุณบุญเยี่ยม ยุกแผน

๔. อาจารย์ตรีธา เนียมขำ คุณวลี คุณารัตน์พานิช

๕. บริษัทไฮเทค ไทยคอนกรีต จำกัด
คุณสาโรจน์ คุณนิภา คุณสวัสดิ์ คุณวลัยพร
คุณปรินทร ศิริเอี้ยวพิกูล คุณวรรณภา ภู่เสือ

๖. คุณวิรัช คุณกาญจนา สุวรรณนภาศรี และบุตรธิดา สะใภ้ หลาน

๗. คุณดำเกิง คุณประภารัตน์ คุณปฤษฎี พ.ญ.ดร.ปนิษฐา ดร.ปวิตรา จินดาหรา

๘. คุณประยูร คุณเกศิณี คุณศิรโรจน์ คุณศุภกัญญา คุณศิรวิชญ์ คุณศิรชัย คุณจิราพร คุณอภิศรี คุณศราธร คุณอภิศรา คุณประวีณา คุณธนาดุล คุณปุญญพัฒน์ พณิชยานนท์

๙. คุณสวลี ปิยะดิษฐ์ และบุตรธิดา หลาน

๑๐. น.พ.อุทัย พ.ญ.กาญจนา ชัยกิตติศิลป์

๑๑. คุณไพโรจน์ สิทธิวรชัย

๑๒. คุณพ่อมงคล คุณแม่ลัดดา คุณมาลินี ภญ.อรสา อารยพัฒน์ คุณศิริวรรณ ทิลารักษ์
๑๓. คุณชีพทิพ คุณสิริภิญญา คุณชินเทพ เพ็ญชาติ ทายาท น.ส.มัลลิกา ปัทมานุช
๑๔. คุณทองสุก เพ็ญชาติ และบุตรธิดา หลาน
๑๕. คุณอรุณ คุณวิไล คุณวิศิษฏ์ กิตติการัณย์
๑๖. คุณชูศรี สุขสวัสดิ์รัตนา
๑๗. คุณศรีวรรณ ช้อยหิรัญ
๑๘. คุณเสงี่ยม คุณอาภาภัทร บุญมีฤทธิ์
๑๙. คุณณรงค์ทัศน์ คุณละไมพร เลิศอมรสกุลชัย
๒๐. คุณจิโรจน์ คุณเก็จวลี โรจน์รัตนวลี

รายนามผู้บริจาค
ในงานบำเพ็ญกุศลอุทิศถวายอดีตเจ้าอาวาส
และทำบุญอุทิศให้ผู้มีอุปการคุณต่อวัดในอดีต
ปี ๒๕๖๔

๑.	พระมหาโพธิวงศาจารย์	๒๐๐,๐๐๐ บาท
๒.	พระราชธรรมเวที	๕,๐๐๐ บาท
๓.	พระราชปฏิภาณโสภณ	๑๐,๐๐๐ บาท
๔.	พระสุธีวราลังการ	๑๐,๐๐๐ บาท
๕.	พระโสภณกิจจาภรณ์	๑๐,๐๐๐ บาท
๖.	พระกิตติวงศ์วิเทศ	๑๐,๐๐๐ บาท
๗.	พระครูวินัยธร จวณ จรณธมฺโม	๑๐,๐๐๐ บาท
๘.	ภิกษุสามเณร คณะ ต.๑	๑๓,๑๐๐ บาท
๙.	พระมหาสันติ ธมฺมทสฺสี	๓,๐๐๐ บาท
๑๐.	พระมหาขุนชัย กิตฺติสุโภ	๒,๐๐๐ บาท
๑๑.	พระมหาภูธเนศ กตฺติวํโส	๒,๐๐๐ บาท
๑๒.	พระมหาวิษณุ ปุสฺสวณฺโณ	๑,๐๐๐ บาท
๑๓.	พระมหาสมพงษ์ ฐานวุฑฺโฒ	๑,๐๐๐ บาท
๑๔.	พระมหาธรรมลักษณ์ เตชวโร	๕๐๐ บาท
๑๕.	พระวิชญ์ อิทฺธิโชโต	๕๐๐ บาท
๑๖.	คณะสามเณรวัดราชโอรสาราม	๓,๑๕๐ บาท

๑๗. คุณบุญชัย เบญจรงคกุล ๒๕๐,๐๐๐ บาท
๑๘. ดร.ประกอบ จิรกิติ ๑๕๐,๐๐๐ บาท
๑๙. คุณศิริพรรณ ศักดาทร ๓๐,๐๐๐ บาท
๒๐. คุณสุวรรณ คุณบุญเยี่ยม ยุกแผน ๒๐,๐๐๐ บาท
๒๑. คุณกฤศมณฑน์ อำนวยพรสกุล และครอบครัว ๒๐,๐๐๐ บาท
๒๒. คุณศรีวรรณ ช้อยหิรัญ ๒๐,๐๐๐ บาท
๒๓. คุณศรีสุภรณ์ จาตุรงคตวณิชย์ ๒๐,๐๐๐ บาท
๒๔. คุณพิศิษฐ์ ปัทมสัตยาสนธิ ๒๐,๐๐๐ บาท
๒๕. คุณเอกลักษณ์ คุณวิสารัตน์ ชุณหะวัต ๑๒,๐๐๐ บาท
๒๖. คุณขันทอง อุดมมหันติสุข ๑๐,๐๐๐ บาท
๒๗. คุณวิไล กิตติการัณย์ และครอบครัว ๑๐,๐๐๐ บาท
๒๘. คุณเสงี่ยม คุณอาภาภัทร บุญมีฤทธิ์ ๑๐,๐๐๐ บาท
๒๙. คุณกานดา คุณวลัยรัตน์ ถาวรประพาฬ ๑๐,๐๐๐ บาท
๓๐. อาจารย์ตรีธา เนียมขำ ตระกูลคุณารัตน์พานิช ๑๐,๐๐๐ บาท
๓๑. คุณสวลี ปิยะดิษฐ์ และบุตรธิดา หลาน ๑๐,๐๐๐ บาท
๓๒. คุณดำเกิง คุณประภารัตน์ จินดาหรา และครอบครัว ๑๐,๐๐๐ บาท
๓๓. คุณประยูร คุณเกศินี พณิชยานนท์ บุตรธิดา หลาน ๑๐,๐๐๐ บาท
๓๔. คุณประสิทธิ์ เตชะกมลสุข บุตรธิดา หลาน ๑๐,๐๐๐ บาท
๓๕. คุณวิรัช คุณกาญจนา สุวรรณนภาศรี บุตรธิดา หลาน ๑๐,๐๐๐ บาท
๓๖. พญ.กาญจนา ชัยกิตติศิลป์ และครอบครัว ๑๐,๐๐๐ บาท
๓๗. คุณไพโรจน์ สิทธิวรชัย และครอบครัว ๑๐,๐๐๐ บาท
๓๘. ภญ.อรสา อารยพัฒน์ ๑๐,๐๐๐ บาท
๓๙. คุณทองสุก เพ็ญชาติ ๑๐,๐๐๐ บาท

๔๐. คุณอสนี อัศวโสภณ คุณเดชานนท์ บูรณะปิณฑ์ ๑๐,๐๐๐ บาท
๔๑. คุณปราโมทย์ คุณพรศรี ทองสมจิตร ๕,๐๐๐ บาท
๔๒. คุณท่องฟ้า ยิ่งศิริ และครอบครัว ๕,๐๐๐ บาท
๔๓. คุณชัยวัฒน์ คุณกัลยา วรปัญญาวงศ์ ๕,๐๐๐ บาท
๔๔. ทญ.กันยวัชร์ รัตนสุวรรณ ๕,๐๐๐ บาท
๔๕. คุณเสาวลักษณ์ พูลเจริญ ๕,๐๐๐ บาท
๔๖. ดร.ทานัง อึ้งสังวรณ์ ๕,๐๐๐ บาท
๔๗. คุณบุญสม แสงทับสอน ๕,๐๐๐ บาท
๔๘. คุณวิภาพร วัชระศิริไพโรจน์ และครอบครัว ๕,๐๐๐ บาท
๔๙. คุณอัมพร ศรีพฤฒิกุล ๓,๐๐๐ บาท
๕๐. คุณจันทนา ตั้งวุฒิพงศ์ ๓,๐๐๐ บาท
๕๑. ครอบครัวเจริญพร ๓,๐๐๐ บาท
๕๒. คุณพูนสุข แสงรุจี ๑,๐๐๐ บาท
๕๓. คุณทิวา ทองคงอ่วม ๑,๐๐๐ บาท
๕๔. คุณสุชาดา บูรณะปิณฑ์ ๑,๐๐๐ บาท
๕๕. คุณปราณี ราชฉวาง ๑,๐๐๐ บาท
๕๖. คุณสมชาย เงินทอง ๑,๐๐๐ บาท
๕๗. ครอบครัวจิตร์โต และครอบครัวชื่นเจริญ ๑,๐๐๐ บาท
๕๘. คุณอำพันธ์ ใจซื่อกุล และบุตรหลาน ๕๐๐ บาท
๕๙. คุณเงินยวง หมื่นอนันต์ ๕๐๐ บาท
๖๐. คุณทัศนีย์ เฉลิมทรัพย์ ๕๐๐ บาท
๖๑. คุณเสาวลักษณ์ พูลเจริญ ๕๐๐ บาท
๖๒. คุณเอกอนันต์ คุณปภาดา ฉันทธนาวงศ์ ๕๐๐ บาท

๖๓. คุณทองรวม ไพโรจน์	๕๐๐ บาท
๖๔. คุณระบิล ศรชัย	๕๐๐ บาท
๖๕. คุณสุภา คุณวรวรรณ โอฬารตระกูล และครอบครัว	๓๐๐ บาท
๖๖. เต้าหู้ไต้หวัน	๒๐๐ บาท
๖๗. คุณเพ็ชร คุณสุนีดา(แดง) เกลื่อนกลางดอน	๒๐๐ บาท
๖๘. คุณบุญเรือน พระคุ้มรักษา	๑๐๐ บาท
๖๙. เจ้าภาพรวมในตู้บริจาค	๔,๓๘๐ บาท
๗๐. ผู้บริจาคเป็นสิ่งของต่างๆ	
๑. คุณศิริพรรณ ศักดาทร	
บริจาคของถวายพระ	๓๕,๐๐๐ บาท
๒. คุณวิไล กิตติการัณย์ และครอบครัว	
เจ้าภาพดอกไม้บูชาพระ และพระพิธี	๑๑,๐๐๐ บาท

มาโวจ ผรุสํ กิญฺจิ　　วุตฺตา ปฏิวเทยฺยุ ตํ
ทุกฺขา หิ สารมฺภกถา　　ปฏิทณฺฑา ผุเสยฺยุ ตํ
สเจ เนเรติ อตฺตานํ　　กํโส อุปหโต ยถา
เอส ปตฺโตสิ นิพฺพานํ　　สารมฺโภ เต น วิชฺชติ ฯ

เธออย่าได้กล่าวคำหยาบกะใคร ๆ ผู้ที่ถูกเธอว่าเขาก็จะตอบโต้เธอ เพราะว่าการกล่าวแข่งดีกันเป็นเหตุให้เกิดทุกข์ อาชญาตอบโต้ก็จะถูกเธอเข้าบ้าง

ถ้าเธอไม่ทำตนให้หวั่นไหวดุจกังสดาลที่ถูกทำให้ชำรุดแล้วไซร้ เธอนั้นก็จะเป็นผู้บรรลุนิพพานได้ ความแข่งดีกันจะไม่มีแก่เธอ

จากเรื่อง พระโกณฑธานเถระ ทัณฑวรรค อรรถกถาธรรมบท
(อันเหลือเชื่อ เล่ม ๒)